

Torslandavikens fåglar 2012

Stig Fredriksson

preliminär version 2013-06-24

De blir allt färre i sitt perforerade berg.
Inte så konstigt egentligen, detta är en art
som vandrar mellan platser som förändras;
strandbrinkar, grustag och bergtäkter.
Vill vi ha dem kvar får vi imitera naturen
och skapa ett nytt konstgjort berg.

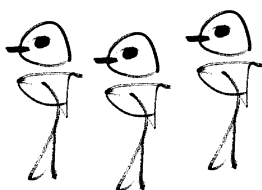
Backsvalor 5/7 2012

Fåglar i Torslandaviken 2012

Fjärde årsrapporten från Torslandaviken, Göteborgsskådarnas viktigaste fågelokal, trots alla fysiska hinder i form av förbudsskyltar, grindar och stoppklossar. Några kortfattade reflexioner efter fullbordat värv.

1. Mycket flit finns bakom, i skiftande väder med efterföljande tidsödande rapportering, det är imponerande och kan ge viss kunskap.
2. Brister finns, häckningskriterier rapporteras inte alltid, vanliga arter icke heller - saknas verkligen rödhake, gärdsmyg och björktrast hela sommaren? Och hur är det med skatan... Men exakta lokalangivelser ger många, kommentarfältet används också.
3. Det finns de som verkligen försöker inventera. Det känns nu som att det är dags att ta steget och bilda fågelstation, med inventeringar, projekt, årsrapporter och ringmärkning vid sidan om all planering för att Viken ska bli bra för fåglar, liksom för skådare.
4. Men vem är jag att klaga? Du gör detta ideellt och bidrar till att öka kunskapen, i all sin enkelhet. Gör så gott du kan och har tid med. Bra att du svarar, alla gör inte det. Hjälpt gärna dem som inte har börjat.
5. Nya inslag i rapporten: däggdjurslista av Dan Lundberg. Parkarta av Magnus Persson. Samtal med Dan Lundberg som med sina vandringar och ringmärkning är den som verkligen känner *Viken*.
6. Jag vet inte om någon mer än jag använder denna rapport. Mig ger den i vart fall bakgrund och visst perspektiv på skådandet. När jag ser på äldre rapporter ser jag faktiskt fel, tänker att jag ska rätta och lägga ut ny version. Hjälpt till genom att påpeka felaktigheter.
7. Detta pdf-dokument går att ladda ner på telefonens hemskärm eller i bokprogram för utebruk. Ett slags Torslanda-app för ständigt bruk.

Belåtna hälsningar
Majorna 27/7 2013
Stig Fredriksson

www.naturstig.se
naturstig@comhem.se

Torslandavikens svalare 2012

Många besöker *Viken* och svalar (=rapporterar på Artportalen Svalan), något som har möjliggjort denna sammanställning. Uppgifter från följande 120 svalare har använts för artgenomgångarna, men samtliga 221 svalare finns med i dygnsstatistiken i början av varje artskiss.

AD	Anna Dahlén	IS	Ingvor Svensson	NAB	Nils Abrahamsson
AJ	Anders Jihmanner	IV	Ivar Ivarsson	NG	Nils Gabrielsson
AJO	Anders Johansson	JB	Johan Bergqvist	OB	Ola Bäckman
AW	Anette Westerberg	JE	Johan Ennerfelt	OBW	Oscar Berkefalk Westman
BA	Bengt Adamsson	JG	Jimmy Grahn	OW	Ola Wennberg
BB	Bo Brinkhoff	JH	Jon Håkansson	PB	Per Björkman
BBJ	Barbro Björkman	JHA	Jeanette Hagström	PB	Per Björkman
BD	Björn Dellming	JJ	Jan Johansson	PD	Peter Danielsson
BJ	Björn Johanson	JK	Jan Krantz	PEH	Per-Erik Hagström
BK	Birger Kaiser	JM	Jan Mogol	PG	Pelle Gustavsson
BL	Björn Larsson	JN	Jan-Åke Noresson	PH	Peter Hvass
BLA	Barbro Larsson	JS	Johan Svedholm	PK	Peter Keil
BLI	Berndt Lindberg	JSJ	Jonas Sjögren,	PL	Per Lundgren
BN	Bertil Nilsson	JT	John-Eric Thore	PLY	Pär Lydmark
BO	Bert Olsson	JU	Josefin Unger	PN	Peter Nilsson
BR	Benga Ragnewall	KA	Kurt Agerskov	PNO	Per Norberg
BS	Birger Stenseke	KJ	Karl-Olof Johansson	PW	Per Wohlin
BÅS	Bengt Åke Svensson	KS	Kåre Ström	RB	Rune Blomgren
CF	Christer Fält	KT	Kristian Thisted	RE	Robert Ennerfelt
CJ	Christer Johansson	KW	Kicki Westman	RES	Roger Eskilsson
CP	Conny Palm	LA	Leif Andersson	RG	Rolf G Gustafsson
DB	Douglas Bratt	LE	Lena Essedahl	RN	Rolf Nordin
DG	Daniel Gustafsson	LEN	Lars Erik Norbäck	SF	Stig Fredriksson
DK	Dennis Kraft	LJ	Leif Jonasson	SK	Silke Klick
DL	David Lundgren	LN	Lars Nyström	SL	Staffan Larsson
DS	Dick Strecker	LP	Lars Persson	SLE	Sten Lennartsson
EF	Evamaria Ferm	LR	Lars Eric Rahm	SS	Stefan Svanberg
EW	Elon Wismén	MB	Mats Bjersing	ST	Stina Thelander
EÅ	Eva Åkesson	MD	Maria Dillström	SUT	Sjöns Ulla Thore
FB	Fredrik Bodenzius	ME	Magnus Eriksson	TJ	Tommy Järås
FP	Freddy Persson	MJ	Martin Johansson	TJO	Thomas Johansson
FÅ	Fredrik Åstrand	ML	Magnus Lundström	TJÖ	Thomas Jönsson
GG	Göran Gustavsson	MLB	Maj-Lis Borg	TK	Thomas Karlsson
HB	Hans Börjesson	MM	Maria Müntzing	TN	Tony Norman
HH	Hans-erik Hermansson	MO	Martin Oomen	TW	Tina Widén
HL	Hampus Lybeck	MP	Magnus Persson	UJ	Ulf Johansson
HT	Håkan Thorstensson	MR	Magnus Rahm	US	Ulf Sjögren
HW	Hans Waern	MR	Mats Raneström	UU	Uno Unger
HZ	Hans Zachrisson	MT	Mathias Theander		
IB	Ingegerd Bratt	MU	Magnus Unger		
IL	Ingemar BE Larsson	NA	Niklas Aronsson		

Ortnamnkarta över Torslandaviken

Med alla 33 dellokaler i Svalan angivna. Använd gärna dessa istället för det mer obestämda ordet Torslandaviken. Eftersom Torslandaviken befinner sig i landskapen Västergötland och Bohuslän har gränsen markerats med en röd linje för de dellokaler där det kan vara av vikt att hålla reda på landskapet med tanke på rådande landskapslistor. Hållplatser visas, vasstrafik.se ger mer detaljer. Buss till Gamla flygplatsen måste beställas en timme innan. Vanliga obsplatser: 1-6. Möjliga p-platser visas. Reservation för bommarnas öppethållandetider, de kan ändras.

Statistik Torsviken 2012

Svalare 221

Rapporter 12475

Arter 197

Obsdagar 311

Endagsarter 19

Förstagångsarter 3

Rapporter från dellokaler 2011

Svalade dagar/art 2012

(jfrt med placering 2011)

1	Häger	167	(3)
2	Knölsvan	163	(2)
3	Knipa	152	(5)
4	Vigg	150	(1)
5	Skäggdopping	132	(4)
6	Sävspurv	129	(7)
7	Gräsand	128	(6)
8	Tornfalk	125	(12)
9	Sångsvan	123	(10)
10	Storskrake	123	ny
11	Sothöna	116	(9)
12	Brunand	114	(13)
13	Ängspiplärka	106	(14)
14	Tofsvipa	103	(11)
15	Kanadagås	101	ny

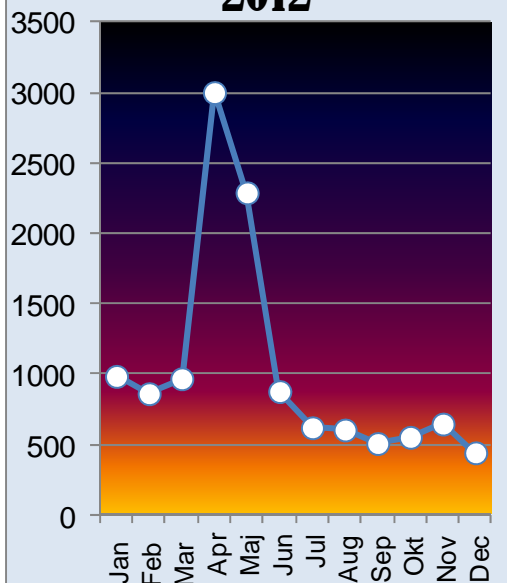
Lokalligan 2012 (jfr 2011)

Magnus Persson	181	oförändrad
Ola Wennberg	126	1
Uno Unger	118	3
Martin Oomen	116	6
Christer Fält	113	ny
Elon Wismén	112	ny
Tina Widén	108	ny
Stefan Svanberg	105	ny
Thomas Karlsson	103	ny
Stig Fredriksson	101	-4
Birger Kaiser	101	ny

Rapportdagar/mån 2012

Januari	29
Februari	27
Mars	30
April	28
Maj	29
Juni	25
Juli	23
Augusti	23
September	22
Oktober	21
November	28
December	26
Summa	311

Rapporter Torsviken 2012

Lite om däggdjurs livet i Torslandaviken

Här har jag lite djuruppgifter som har samlats av undertecknad genom åren från olika tillfällen. Det är ett litet försök att beskriva däggdjurslivet i området. Denna lista är som det kommer att framgå i artgenomgången på inget vis komplett och jag hoppas att ni kommer att hjälpa mig att fylla ut så många luckor som möjlig. I artlistan del 2 kommer jag att efterlysa observationer av arter som jag tror saknas eller där det behövs utrustning för att få information som fladdermöss där det behövs en ultraljudsdetektor och smågnagare och näbbmöss där fällfångst nästan är ett måste för säker artbestämning. Alla uppgifter förutom om bäver är helt mina egna. Artlista med personliga kommentarer och lite fakta.

Vanlig näbbmus (*Sorex araneus*) artbestämd på storlek och tänder, se efterlysning då det finns flera arter i vårt närområde.

Mullvad (*Talpa europaea*)

Söder om Hjärtholmsvägen i ogräsvegetationen finns det gott om aktiva gångsystem. Man kan om man har tur se när mullvaden utvidgar gångsystemet, deras jordhögar ligger rakt ovanför öppningen. När de grävt ut jord puffas den ut mitt i högen för att rulla ner efter sidorna. Sorkar, möss och råttor har ingången vid sidan av den utkastade jorden.

Fälthare (*Lepus europaeus*)

Vanlig i området.

Skogshare (*Lepus timidus*)

Förekommer

Hybrider mellan Fälthare (*Lepus europaeus*) och Skogshare (*Lepus timidus*) är vanliga i området se Anders Bjärvall och Staffan Ullström för fältbestämning, vintervädret påverkar arterna olika, dels pälsfärgen skogshare vit, fälthare brun men också mag-tarmapparater, vid snö går skogsharen över till bark och kvistar.

Vildkanin (*Oryctolagus cuniculus*)

Jag har inte sett något gångsystem här vilket säger att det inte förekommer någon föryngring. De djur som ses kommer in från intilliggande kolonier som i Arendal.

Ekorre (*Sciurus vulgaris*)

Har jag sett springa över vägen ut efter backkrönet.

Bäver (*Castor fiber*)

2010-05-26 och framåt sågs bäver av Niklas Aronsson med flera, troligen första observationen i modern tid.

Vattensork (*Arvicola terrestris*)

Som sig bör vanlig i området och vår största sork.

Åkersork(*Microtus agrestis*)

Vesslan matade med en av dessa nu i sommar.

Fjällräv(*Alopex lagopus*)

I augusti ute på Karholmen såg jag en "fjällräv" i form av en förrymd pälsräv alltså den avlade formen som finns i pälsfarmer oftast brun-blå-svart. Ser du en kortbent rävm med denna teckning vet du vad du ser. Måste dock föras till kategori D ej spontan.

Rödräv(*Vulpes vulpes*)

Vanlig i området.

Vessla(*Mustela nivalis*)

Söder om Hjärtholmsvägen ser jag 20100704 en vessla som bär in en åkersork i några tuvor där det blir liv på ungarna. Hade det varit fågelinventering hade det blivit näst högsta häckningskategorin ungar hörda i bo eller misslyckad häckning.

Mink(*Mustela vison*)

I samband med trädfällning nu i vårat lyckades Kent på hamnens anläggningsavdelning att fälla ett träd på en mink. Krånglig jaktmetod.

Grävling(*Meles meles*)

Vanlig i området, men man ser oftast bara spåren.

Utter (*Lutra lutra*)

Den 2 maj 2010 såg jag spår i muddermassorna, rödlistad VU tung art om den etablerar sig.

Lo (*Lynx lynx*)

Rödlistad NT förra hösten såg flera gånger spår som jag också pekade ut för folk som jag mötte vid ett tillfälle såg jag katten själv på 4-5 meters håll i vassen. Men det gick så fort att jag fick kontrollera med observationen spår avtrycken från den för att vara säker. Nu i vår har jag dels i muddret där två olikstora spår setts föryngring? I en lerfläck vid Karholmen där en död rådjursbock hade släpats upp i skogen.

Vildsvin (*Sus scrofa*)

Förökning sedan flera år svår se, men se efter spåren 4 klövar 2 stora fram 2 mindre bak i avtrycket, i extremt mjukt material kan rådjur ge samma avtryck. Då är spillningen till hjälp rådjur lägger kulor, vildsvinsspillningen ser ut som i hoptuvad fårspillning.

Rådjur(*Capreolus capreolus*)

Vanlig och tycks tåla uttaget från lon.

Observationer som efterlyses. Arter som jag tror hoppas på eller misstänker att det finns eller har observerats i området

Igelkott (*Erinacues europaeus*) observationer saknas.

Näbbmöss familjen (*Soricidae*) Jag har hört dem men kan ej artbestämma dessa på lätet.

2 till är arter möjliga varav **Dvärgnäbbmus** (*Sorex minutissimu*). Då den och vanlig har överlappande mått är det säkraste att titta på tänderna dvärg innanför hörntanden 3 stora 1 liten tand vanlig näbbmus 2 stora + 2 stora så artbestämde jag den nydöda jag hittade.

Vattennäbbmus (*Neomys fodiens*). Vatten näbbmusen som det fram går av namnet är knuten till vatten, simmar och dyker bra. Är lätta att artbestämma vid observation då den är svart med vit undersida

Fladdermöss ordning Chiroptera

Ack så vanliga ack så svåra att artbestämma utan detektor, det har säker gjorts 100,000 observationer men har det gjorts en artbestämning? Artbestämda observationer sökes.

Skogsork (*Clethrionomys glareolus*)

Observationer saknas

Större skogsmus (*Apodemus flacicollis*) och **Mindre skogsmus** (*Apodemus sylvaticus*) överlappande mått kindtänderna kan användas, se fältbiologernas skrifter. Har du en i handen har större skogsmusen ett brunt band mellan frambenen.

Brunråtta (*Rattus norvegicus*)

Finns troligen i området men jag har inte letat.

Husmus (*Mus musculus*)

Saknar jag men om det görs en undersökning med levande fällor typ ugglan tror jag att det skulle bli flera arter som hamnar på listan för observerade.

Hasselmus (*Muscardinus avellanarius*)

Tror jag inte på då, jag i mina studier av hämpling är inne på 4-5 genomgången av områdets enbuskar och inte hittat några bon av hasselmus.

Hermelin (*Mustela erminus*)

Har någon sett den

Iller (*Mustela putorius*)

Som ovan

Mård (*Martes martes*)

Möjlig men trolig?

Sälar och Valar har någon sett dem.

Kronhjort (*Cervus elaphus*)

Har någon sett dem?

Älg (*Alces alces*)

Efterlyses härmed.

Artuppställning och vetenskapliga namn enligt Anders Bjärvall och Staffan Ullström
Däggdjur Alla Europas arter Wahlström & Widstrand Stockholm 1985.

Spår där har jag använt mig av Spårboken spår och spårtecken efter däggdjur och fåglar Preben Bang och Preben Dahlström P A.Norstedt & Söners förlag Stockholm 1974.

Om smådäggdjur kan man om man får tag på eller äger Fältbiologernas något gamla skrifter hitta mycket nyttigt speciellt kranie bestämning från spybollar från häckande rovfåglar och ugglor.

Hansson Leif Knuffa för smådäggdjur Fältbiologerna Sollentuna Märtatryck

Wallentinus Hans-Georg Nordiska smådäggdjur Fältbiologerna 1975 Stockholm Märtatryck

Dan Lundberg
Karjohansgatan 63
414 55 Göteborg
0703-782471

Erhållet 6 juli 2010, kan numera kompletteras med ägko med kalv 1/11 2012 och trolig dväragnäbbmus juni 2013...

Reden i Torslandaviken 2012. Magnus Persson

- Knölsvan aktivt rede
- Knölsvan högvattensvämmat rede
- Sothöna aktivt rede
- Sothöna högvattensvämmat rede
- Skäggdopping aktivt rede
- Rörhöna rede
- Gravand aktivt rede
- Kanadagås aktivt rede

Knölsvan (163)

1/1-30/12

17-11-21 / 22-16-14 / 14-9-9 / 11-12-7

Även under isvintern fanns något tiotal knölsvanar kvar i vakar och kanaler, hellre än utanför i havet. 25/2 42 ad + 5 juv, höll till vid ett par mindre vakar N om Karholmen (UU). 9/3 50 ad, 3 juv. Fortfarande is över hela dammen med en och annan vak. I dessa låg knölsvanar utspridda, ibland par som tagit sin plats (SF). 12/3 69 ad + 3 juv, de flesta låg i norra delen av Karholmsdammen (UU). 18/3 83 ex totalt i Kdamm (MP), 29/3 134 ex i Kdamm (MP), 4/4 ca 150 ex (grovt uppskattat) varav stor andel 2K-fåglar. Flera ex höll till på Rågskär (UU).

Första bobygge sågs 6/3 på Rågskär (ML), 11/4 räknades åtminstone 11 ex på Rågskär från pumphuset, verkar ligga och ruva, troligtvis är det fler ej synliga (MO). 13/3 2 ruvande Bo i vass Karholmen samt vid vall mot söder (SF). 17/4 en ruvande fågel på lagunön S om Vadskärsudden. Med de par som häckar i Boh-delen av Karholmsdammen finns det totalt 17 häckande par (inkl. de ca 13 par som häckar på Rågskär) i denna damm (UU). 17/4 ca 100 icke häckande 2k-fåglar och äldre, grovt uppskattat. Flertalet på bohussidan av dammen varav flera på land på Rågskär.

Med grovt uppskattat 13 häckande par på Rågskär (landstigning för boräkning skulle behövas), 1 par på den lilla kobben ca 150 m SSV om Rågskär, 1 par i vassen på Karholmen V om föreg. och 1 par i vassen på östra sidan av Karholmens sydudde totalt 16 bon (UU). 17/4 en ruvande fågel sågs på ett rejält uppbyggt bo i vassen i Södskärsdammens sydligaste del (UU). 20/4 ruvande Syrhåladammen, bo med ägg i Syrhålakanalen med 2 ägg i boet (JM). Vid denna tid rapporteras 100-125 fåglar, max 166 ex i Kdamm 27/4 (MP). Första 3 pull 15/5 i norra Kdamm (MP). 23/4 kullar med 3+3+6+5+4 ungar (TK, UU), 27/5 kullar med 35 pulli, antalet 3+2+4+4+3+6+3+6+3+1 Karholmsdammen (MP).

Den 3/6 fanns i Karholmsdammen kullar med 3+2+3+3+2+5+3+3+1+1+2+3+4 ungar, dvs 13 st kullar om 35 individer (MP), samt minst 180 ad (UU). 26/6 räknat 366 ex från SV Vadskärsudden, de som sågs. De flesta (285 ex) från Vadarstranden till Rågskär, på Rågskär 45 ex. Samtidigt sågs minst 10 kullar, 1) N Kilen par +

1p, 2-5) Igs Vallen mot flygfält 4 kull med 1p + 1p + 2p + 3p, 6) Svanpar med 2p öster om Rågskär, 7) par + 3p i NO Kdamm, 8) hane + 1p utanför Lagunen, 9) par + 3p i Lagunen, 10) par +2p Rågskär. Svanpar dansade vid Lagunen, cirklade runt ganska simultant, senare sågs tre svanar också dansande mitt ute i viken. (SF). Den 27/6 324 ad, 12 pulli 1+1+1+1+2+3+3. Karholmsdammen (JE, RE). 6/7 Karholmsdammen, 327 ad och räknade från utsiktspunkt Vadskärsudden i kullar om 2+2+1+1+2+2 (MP). 29/7 445 ad och 14 1K (MP), detta var årets högsta antal. Lika många i mitten av augusti men minskade sedan, 148 ad, 7 juv 27/8 (MP) och 52 ad, 6 juv 12/9 (MP). Sedan övergav de flesta området, max 10 ex resten av året från november i vakar och kanaler. 7 sträckte söder över Muddret 2/12 (PNO).

Mindre sångsvan (2)

Den 19/3 1 ex med 17 sångsvanar förbi Mudderdammen. Drog på låg höjd mot N, kom från S på ca 40 m höjd, gick ner till ca 10 m höjd över Karholmsdammen med kupande vingar, tog åter höjd och drog rakt N (MP). Den 25/3 1 ex passerade över Karholmsdammen åt N tillsammans med 37 sångsvanar (AJO). Samma flock sågs över Sandvik Torslanda samma dag kl 11:08 (CF).

Sångsvan (123)

1/1-31/12

20-6-18 / 26-3-5 / 10-5-0 / 6-15-9

En liten härdig grupp kvar på vintern, 8 ex i Södskärsdammen 1/1 (DK), troligen var det några av dessa som var kvar i Syrhåladammen när de andra dammarna frös. Två norrgående flockar, 15/3 17 ex (KJ) och 37 ex 27/3 över Karholmsdammen 2 ex 2k, 35 ex adulta (AJO). Rastade under våren, som mest 23 ex i Kdamm 1/4 10 ex 2K och 13 ad (MP). Tre ex kvar över sommaren. Sydsträck noterat 50 ex 27/10 (OW) och 28/10 19 ex (MP). I viken upp till 7 ex kvar i Södskärsdammen 1/11 (SF), när vinterkylan slog till norrut blev det fart på svanarna; 25-11/12 kom på 8 dagar 294 svanar förbi åt söder i okänt antal flockar, högsta dagsumma 123 ex 2/12 (PL, AW). Sedan fanns 11 ex kvar i viken över julafton.

Sädgås (2)

Den 21/3 drog 8 ex förbi på ganska låg höjd över Vadskärsudden. Fin medljusobs (MP). Den 1/12 sågs 35 ex fördelade på två flockar sträcka söderut över Kdamm, samtidigt sågs 34 ex över Gamla flygfältet (JM, MP).

Bläsgås (1)

1 ex passerade på ca 30 m höjd från SSO mot NV. Ålder osäker men troligen ad, då den hade många tydliga mörka tvärvattringar på buken (MP). Sjunde obs på lokalen, senast 4 ex 18/5 2010 (Reino Andersson, Kåre Ström).

Grågås (91)

4/1-26/12

7-6-12 / 19-17-11 / 7-0-2 / 6-6-2

Under vinter några ex, sydsträck av 60+50 ex 3/2 (SS, UU) liksom 26/2 2 ex (JM) men samtidigt nordsträck 19/2 2 ex (JS) och 26/2 2 ex (JM)... några senare observationer av små grupper som kan ha varit lokala förflyttningar. 12 ex NV 14/4 (MP) som mest. Vid denna tid e1-2 par i Kdamm, 30/4 4 ad med 3 pulli Rågskär (MP), vid Vadarstrand 11/5 2 par med 6 pulli (JM). 18/5 Två familjer med vardera två ungar vid Rågskär (MP). Sedan tycks antal ungar ha reducerats: 3/6 sågs i Kdamm 1 ad + 1 par med 1 unge (UU). Den 26/6 sågs vid Rågskär 8 ad och 1 1K (SF). Lite sträck åt söder 10-27/10 178 ex/4 dagar. Dessutom 34 ex S 10/11 (EF) och 23 ex 25/11 (MB, MP) och 35 ex 28/11 (LP).

Grågås x kanadagås (4)

7/6-6/7

En hybridgås sågs vid 4 tillfällen i Kdamm, sista dagen 6/7 hade den sällskap av ytterligare en (MP).

Vitkindad gås (37)

9/3-14/8

0-0-2 / 5-11-11 / 6-2-0 / 0-0-0

Ökningen fortsätter obehindrat, från förra årets 25 dagar. Antingen stationära, vanligen 1-2 par, men mot slutet av sommaren så många som 18 ex

Vadarstranden 2/8 (MP), eller på sträck under våren: 14/4-4/5. Den 14/4 20 ex N (CF), 22/4 15 ex (CF), den 4/5 finns flera rapporter på samma tid men med olika flockstorlekar: 43+35+18 ex. Vid Småbåtshamnen sågs 4 ad med 6 pulli 14/6 (PEH, JHA). Detta var första observationen någonsin av ungar i området. Den 31/7 sågs 2 ad med 3 1K gå och beta på Torslanda golfbana (MP). Under hösten sågs inget sträck passera.

Kanadagås (101)

1/1-26/12

10-5-13 / 17-18-11 / 10-3-1 / 2-8-3

En hårdig fågel, kvar vintern igenom med upp till 23 ex 15/1 vid Sälebådarna (SF, BLA), annars 10-15 ex egentligen hela våren. Enda vårsträck 21 ex åt NV 26/2 (JM). Ca 10 ex 17/4 varav 2 kunde ses ruvande, ett ex på Rågskär och ett ex på den lilla kobben ca 150 m SSV om Rågskär. Troligen häckar fler par på Rågskär (en landstigning på skäret för boräkning skulle behövas) (UU). Ett tiotal adulta med 15 pulli sågs vid Vadarstranden 4/5 (IS, PK), sedan blev det svårt att separera kullar; Vadarstrand 2 ad med 8 pulli 15/5 (MO) ungar kvar länge men 3/6 endast 1 par med ungar sågs och det paret hade 3 ungar och låg utanför Vadarstranden (UU). Den 14/6 dock 8 pulli räknade från Gamla Flygfältet i kullar 3+5 (MP).

Den 3/6 hade antalet adulta ökat till 155 ex (UU), 11/6 260 ex (PB) och 27/8 287 ex (JE, RE), 5/7 304, de flesta i området från Rågskär till NO hörnet av Karholmsdammen (SF, BA). Den 6/7 343 ex (MP), årets högsta antal, men efter månaden juli med 60 ex 31/7 (MP) endast något tiotal kvar. Sydsträck troligen undan is norröver (parallellt med svanar och andra gäss) 85 ex på 4 dagar under period 18/11-2/12 (PNO).

Gravand (80)

26/2-29/7

0-2-26 / 21-14-8 / 9-0-0 / 0-0-0

Inledde säsongen med en nordsträckare 26/2 (JM), det är då de första kommer alltsedan 2008, sista veckan i februari. Något par sågs tills anstormningen kom 12/3, 17 ex, de låg främst runt Rågskär. Märkligt att det endast rörde sig om hannar (UU). De blev flera, 19/3 35 ex, exakt räknade (MP). 45 ex 2/4 (KA), årets maxsiffra. Minskade till

20 ex 8/4 (OW) och var sedan 10 ex en månad framöver, därefter i stort sett 1-2 par kvar över sommaren.

Ett par fick ungar; 28/5 4 ad med 10 pulli (MP). 3/6 1 par med 9 små ungar utanför vasskanten vid NO-delen av Karholmen (UU) men 5/6 sågs kull om 8 pulli. Föräldern började jaga en förbipasserande Havstrut, där en knölsvan under tiden passade på att döda minst 7 ungar (kunde räknas flytande på vattenytan). Vet ej var den 8:de tog vägen, möjligen dödades även den (MP). Den 7/6 sågs ett par med 3 små ungar mellan Rågskär och Karholmen. Kan det vara en ny kull eller är det den tidigare sedda som reducerats på antal ungar? (UU). I Syrhåladammen sågs 8 pull 2/7 (OW), den 14/7 sågs där hona med 5 pulli (TJ) och 21/7 5 1K som 29/7 var 4 1K (MP). 3 pulli 17/7 i Syrhåladammen (MP) är svåra att placera.

Bläsand (78)

9/3-24/11

0-0-5 / 11-13-14 / 7-8-11 / 7-2-0

Ett par 9/3 utanför Rågskär inledde säsongen (SF, MO), sågs endast detta par då och då tills 11 ex rastade 11/4 (CF), ännu fler 23/4 kl 12:00 med 18 hane, 15 hona 23/4 (SF) - antagligen skedde utbyte, samma dag kl 18:30 rapporteras 25 hanar, 9 honor (CF). Sedan var de länge ett par, 18/5-18/6 svalas hane 10 gånger, hona 2 gånger, men ingen häckning kunde bekräftas. Några nya hannar anlände vid midsommar, 25/8 ökade till 25 ex (OW, MP, KS) vilket antal ungefär höll i sig till 2/10 då 31 ex räknades (MP). Resten av tiden en handfull kvar.

Snatterand (37)

27/3-20/8

0-0-4 / 22-1-5 / 3-2-0 / 0-0-0

Något par, ibland några hanar, som mest 7 ex höll till vid Rågskär och Vadarstranden. Den 3/6 hona tillsammans med gräsandhane O om Rågskär. Enligt andra skådare skulle den ha flugit ut från Rågskär. Häckning kanske möjlig (UU). Inget sågs dock senare som tydde på detta. Antal höll sig fram ända till 7/6 då 7 ex sågs (OW), den 17/6 fanns 12 ad i Norra kilen (BD, EW), vilka hade ökat till 54 ex 23/6 kunde räknas i en flock till 54

individer när det drog upp till norra kilen. Möjligen fanns där fler. (MP). 6/7 14 ex i Norra kilen (MP), sista rycket 22/7 med 8 ex där (MP).

Kricka (99)

1/1-29/12

2-0-18 / 26-10-8 / 6-9-10 / 6-2-2

Halvt dussin fram till och med mars, då 12 ex sågs vid Rågskär 27/3 (MP). Den 11/4 38 ex, en flock om 21 ex drog sedan mot söder (CF). I hela Kdamm hade 88 krickor slagit sig ner 19/4 (MO), 23/4 var där 166 ex (SS), uppenbart rastande på sträck, dagen efter tiotalet kvar hela sommaren. Parning (el ceremonier) rapporteras, par ses till 18/5., därefter hanar enbart. 5 honfärgade i Norra kilen 21/7 (MP) och 5 1K i Syrhåladammen 15/8 (MP, KS). Höstförekomst något tiotal, 2/9 20 ex (MT) och 13/9 22 ex (SS), 13/10 10 ex (MP), för övrigt högst enstaka.

Gräsand (128)

1/1-31/12

12-12-12 / 18-11-11 / 9-7-9 / 9-9-9

Den 5/1 75 ex i Torslandaviken (BB), resten av vintern betydligt färre, 10-20 ex. Någon gång lite fler, 34 ex i Söskärsdammen 6/3 (BR). Första kull 15/5 hona med 9 ungar utanför backsvalekolonin (MO). Den 18/5 troligen ny kull 5 pulli Kdamm (MP), 28/5 5+12 ungar Kdamm (MP). Den 23/5 räknas 20 hanar och 2 honor (UU), honor fortfarande på bo. 11/6 kull med 8 små ungar vid Vadarstranden (PB), 18/6 7 ungar samma plats cirka 2 veckor gamla, väntade i samlad flock på liten sten in honan som anlände någonstans ifrån efter en halvtimme (SF). Sågs även 26/6 stora ungar cirka 3 veckor smög i vasskant nedanför Vallen till flygfältet norrut (SF). Den 27/6 sågs 8 pulli Vadarstranden (JE, RE). I Kdamm, Syrhåladammen och Syrhålaakanalen 98 ex 17/7 (MP). Mot vintern rapporteras enstaka med vissa undantag: 12/10 55 ex (MP), 4/11 40 ex (MO, MD).

Stjärtand (15)

11/4-20/8

0-0-0 / 6-6-0 / 1-2-0 / 0-0-0

Ett par 11/4 utanför Rågskär inledde, sågs fram till 21/4. Den 13/4 passerade 7 ex över muddret (SF, BA), den 23/4 fick viken sedan besök av 11 hanar, 8 onor (SS). Dagen därpå var de borta. Ensam hane kvar ett par veckor. Några sommarobservationer, 1 ad 7/7 Vadarstranden (BR) och 2+1 ex 17-20/8.

Årta (7)

15/4-15/5

1 ex låg i Karholmsdammen 15/4, vid den lilla viken in mot pumphuset (CF). Ett par fanns här såågs senast 2/5 ofta utan för Vadarstranden, därefter hane ytterligare 2 veckor till 15/5 hane Norra kilen Norra kilen. Snappade insekter på ytan (MP).

Skedand (19)

18/4-2/10

0-0-0 / 5-10-1 / 0-2-0 / 1-0-0

Redan direkt efter ankomsten visade arten på goda siffror: 14 ex 19/4, 12 ex (4 par + 4 hanar) utanför vadarstranden samt 1 par vid Rågskär (MO). 1-2 par sågs fram till 27/4, därefter hane 17 ggr och hona 4 ggr i maj, dock ingen häckning. Nästa större förekomst kom 7/6 då 17 hanar och 4 honor sam omkring bland Sälebådarna, även var uppe och flög ett par varv (UU). Sågs inte mer denna vår, tillkommer några rapporter på ensam skedand 20/8 (HT) och 25/8 (MP, KS) och minst 2 ex 2/10 (MP). Inte så vanligt med oktoberclypeator, senaste sågs 18/10 2007 (Göran Gustavsson, Carl Jyker).

Brunand (114)

1/1-2/12

18-3-19 / 18-5-2 / 7-12-6 / 11-11-2

I kalla januari fanns en del brunänder i Karholmsdammen; 5/1 65 ex, mest hannar (GG) vilket visade sig bli årets högsta antal. Den flocken försvann i stort sett från lokalen i mitten av januari, återkom delvis i början av mars - 15 ex 11/3 (ST, PW) men minskade sedan till några få individer tills efter-

sommaren kom. 10/8 25 ex (PB), och 46 ex 28/9 (MP). Den 28/11 fanns fortfarande 25 hanar och 2 honor i Kdamm (LEN).

Vigg (150)

1/1-29/12

20-5-22 / 24-17-5 / 9-13-5 / 12-13-5

40-50 ex ökade till 132 ex 10/1, låg i en tät blandflock med brunand i sydvästra delen, stora delar av Karholmsdammen var förövrigt isbelagd (MO). Även när dammen frös fanns de kvar 23/1 140 ex utspridda i några flockar i de vakar som återstod efter nattens isläggning av dammen till ca 75 procent (UU). 26/2 300 ex, årets högsta antal, 120 ex Hästholmskanalen, 90 ex på östra sidan av Risholmsudden samt 90 ex utanför Hjärtholmens nordväst sida (SS). Mars kom med 7 dagar med >50 ex, april med 18 dagar, som mest 263 ex 23/4 (SS). Maj-juli inga 50-dagar alls, mest enstaka, hanar, någon gång ensam hona, ingen häckning. Höst med 10-20 ex, max 60 ex i NO Kdamm 1/12 (JM).

Bergand (26)

14/1-10/11

7-0-0 / 1-8-0 / 0-0-2 / 5-3-0

Berganddagarna har de senaste åren varit få men är nu på väg upp igen. Dock inga mängder, en 2K hane fanns här större delen av januari, fick sällskap med en honfärgad 290/1 (MT). 2 par rastade med vigg 8/5 (IB, DB). Ett par veckor i maj sågs även en hona här. Honfärgade bergänder blev långstannare 3/9-10/11. Den 11/10 var de fem ex (UU, MP) men annars 1-3 ex.

Ejder (94)

2/1-13/12

11-6-12 / 23-14-8 / 8-2-1 / 4-3-2

Vinter i Risholmsviken elelr vid Hjärtholmen, periodvis upp till 50 ex redovisat. 13/3 3 par vid Rågskär troligen nyanlända (UU), sedan fylldes Karholmsdammen på: 168 ex räknade 21/3 (MP). Flesta rapporter från april från Rågskär, 50-75 ex. Det finns också ospecificerade cirkauppgifter vid denna tid från Torslandaviken på upp till 200 ex. Den 17/4 finns ca 50 par (grovt uppskattat) i

Karholmsdammen, baseras på att minst 50 hanar räknas, främst i västa delen av dammen kring Rågskår. Flera hanar låg uppe på Rågskår. Minst 4 honor ruvande på Rågskår och 1 hona på kobben 150 m SSV om Rågskår (UU). Första 5 ungar 28/4 i Karholmsdammen utanför vallen i NV med tre ad honor - och fyra hannar! (EW, IS, JN). 29/4 två honor med nio dunungar i K-damm (SS).

Antal ökar: 4/5 17 pulli i grupp med 4 ådor och 2 gudingar (EF). Den 6/5 rapporteras cirka 10 kullar (TJ) och 7/5 cirka 100 pulli i Torstrandaviken (OW). 11/5 7p Syrhåladammen och 24 p i Söds-kärnsdammen (JM). 21/5 50, 23/5 cirka 20 pulli tillsammans med ådorna (TK) var den sista större förekomsten - sedan bar det av neråt. 7/6 en flock honor vid Rågskår med endast 3 ungar (UU), detta är sista rapporten med uppgifter om ungar. Blev öht några ungar flygga? I juli sågs de sista få ejdrarna i Karholmsviken, gick till havs. Hela 475 ex SV Hjärtholmen, obsat från muddervallen 14/7 (TJ). Enstaka sågs året ut i området periferi.

Alfågel (1)

Den 5/1 flög en alfågel förbi Risholmen åt öster (MP). 2006-2011 setts i medeltal 13 dagar/år, nästan alltid en ensam hane. Alltså ett bottenår för alfågel...

Sjörre (10)

5/1-4/11

4-1-0 / 0-0-0 / 0-0-4 / 0-1-0

I början av januari rapporteras 3 hanar och en hona från Risholmsviken, ökar till 3 ha, 4 ho den 14/1 (MP, KS). Den 28/1 rapporteras 2 ex från Knippleskären i Risholmsvikens mynning med kommentar "kan ha varit flera" (MU). Den 3/2 sågs 50 ex där (PEH, JHA). Tiden 22-29 fanns en hane NNV om Hjärtholmen (MP), där också 2 ex slutligen rastade 4/11 (MP). Ovanligt många observationer och 4 år sedan sist; honfärgad vid Riosholmen 6/12 2008 (Magnus Persson). Har tidigare setts 1-3 dagar per år 2004-2008.

Knipa (152)

1/1-31/12

14-13-19 / 17-17-6 / 13-9-10 / 11-13-10

Åretruntand, vid isläggning lade de sig utanför i fjorden. Som sig bör ganska få fram till mars, då 155 ex i Karholmsdammen 12/3 (UU), två dagar senare lika många men hälften i Söds-kärnsdammen (SF). 246 ex räknades 29/3 (MP), 4/4 290 ex vilket var årets högsta antal (MP). Minskade något mot sommaren men dock 62 ex 23/5 i södra delen av Karholmsdammen, en del utfärgade hanar men majoriteten 2K hanar. Ovisst om någon hona ingick i flockarna (UU).

Lite senare 7/6 6 ex i hela Karholmsdammen (UU). Mellan 17/7-25/11 var antalet först 150-200 ex som i september minskade till 75-100, i oktober till 50-75 vilka var kvar tills isen lade sig i slutet av november - alla uppgifter gällande Karholmsdammen (MP). Inga rapporter om häckning, inga honor med ungar.

Salskrake (60)

1/1-30/12

20-5-20 / 1-0-0 / 0-0-0 / 2-7-5

Redan 1/1 sågs 8 ex i Karholmsdammen varav 3 honor (IS, PK). Den 4/1 räknades 7 hanar, 6 honor i Söds-kärnsdammen, Risholmsviken och Hästholmskanalen (JM). 20/1 var de 14 ex i Karholmsdammen, av dem 8 hane, 3 hona (MT, ML). Ungefär oförändrat 5 hane, 7 hona 28/2 i Söds-kärnsdammen (LE). Årets rekord blev 15 hanar, 5 honor i Karholmsdammen Vg 11/3 (MP, SS). Hösten kom med färre salskrakar, 1/12 7 ex i Kdamm var det mesta.

Småskrake (63)

1/1-27/12

13-9-2 / 2-8-3 / 1-1-3 / 7-7-7

Till en början ute vid Risholmen där det var isfritt, 5-10 ex, 21/2 19 ex på isfritt vatten i yttre delen av viken. Inre delen fortfarande istäckt. (UU), vårens högsta antal. 1-2 ex hela sommaren men inga ungar sedda, det är 50 år sedan sist 1963-64 (Bo Brinkhoff). Lite fler när hösten kom, ibland 10 ex, som mest 21 ex i en flock, i SO-hörnet av Karholmsdammen 6/11 (UU).

Storskrake (123)

4/1-31/12

12-13-18 / 22-15-2 / 2-2-3 / 10-11-11

Närvarande i små antal

så länge vattnet i dammarna var öppet, Som mest 8 ex 21/2 på isfritt vatten i yttre delen av viken.

Inre delen fortfarande istäckt. (UU)

11/3 anlände 52 ex till Kdamm (SS), de flesta borta dagen därpå men 19 ex 13/3 (BK). Snitt i april-maj 3 ex/besök. Hona solade sig på en sten på norra stranden Södskärsdammen med 3-4 ungar 20/5 (MP). De rapporterades inte mer. Hösten 1-2 ex, lite mer mot årets slut: 31/12 16-18 hanar och resten honor, låg i den vak som nu gått upp i Karholmsdammen vid stenskoningen utanför Gamla flygfältet ca 250 m SV om Vadarstranden (UU).

Rapphöna (1)

En 1K vid Torsholmen 12/8 ca 200m S svalberget längs grusvägen, flög upp från vägkanten och in i vegetationen allt gick väldigt snabbt, gråbrun (juv) kompakt med avhuggen stjärt samt något märkligt ljud vid uppfloget, storlek mkt möjligt arten, vi kan inte få det till något annat (PL, AW).

Fasan (58)

15/1-21/12

4-2-4 / 16-13-4 / 2-1-1 / 0-6-5

Hane har svalats 32 gånger, hörts lika många gånger, hona noterad 4 gånger och par en gång. Ibland får man hjälp: den 13/3 flög en fasan upp ur ett buskage efter att ha blivit påhoppad av ett rådjur (JG). Vid några tillfällen 2 hanar, 11/4 (CF) och 27/4 Muddret (MP). Ett par sågs 20/6 norr om Karholmsdammen (BR), vid Mudderdammen/Vg sågs 31/8 hona med 6 pulli (MP). Den 13/9 sågs 7 ex vid Muddret (SS).

Storlom (2)

1 ex flög mot norr över golfbanan 9/9 (MP) och även 2 ex mot norr 25/9 (HT).

Smådopping (52)

31/1-29/12

1-10-0 / 3-0-2 / 6-11-8 / 3-2-6

Dök upp efter nära två månaders uppehåll, Syrhåladammen, där de sågs med 1-2 ex hela februari, sedan bort igen. Den 22/7 och 24/7 sågs 4 ex i Norra kilen (MP, KS) och 3 ex 16/8 vid Vadarstranden (IS), annars sågs oftast ensamma fåglar, ibland 2 ex. Trots letande inga tecken på häckning men 8/9 sågs 2 1K-fåglar i Syrhåladammen (MP). Där sågs de sedan under årets sista månader.

Skäggdopping (132)

1/1-28/11

5-7-18 / 25-17-10 / 7-13-7 / 16-7-0

Enstaka i havet utanför med 20/2 8 ex vid Knippleskären och 3 ex vid Hjärtholmen som högsta antal. Medelas samtidigt att totalt kunde 13 skäggdoppingar ses från Risholmsudden (MP). 1 ex i vinterdräkt 28/2 (LE), ett i full vårdräkt 9/3 möjligen nyanländ (SF). In i Karholmsdammen fyllde på parvis från 11/3, 29/3 hade de blivit 17 ex (MP). Tycks ha stabiliserats på nivå 14 ex 30/4 (MP).

Inga bon rapporteras men ad med unge 26/6 vid Vadskärsuddens södra del lagunen" (SF). 5/7 fortfarande ad + unge där samt ad + unge vid Karholmen (SF). Dessa två ungar ser ut att vara resultatet av årets häckning, de var kvar 20/8 och 3/9 (MP). Antal minskade men 10/10 var fortfarande 8 ex kvar (TK). En 1K sågs 25/11 (MP).

Gråhakedopping (1)

Årets gråhakedopping (har i snitt setts en per år sedan år 2000) sågs 27/11 vid Torslandaviken (JK, BO). Det var första novemberobservation här.

Svarthakedopping (4)

Ett par sågs på morgonen den 28/4 (OW, JS) och visade upp sig också följande två dagar i södra delen av Karholmsdammen, spelade ibland. Har besökt Viken med ojämna förekomster, rekordet var 2007 med 67 dagar. De senaste åren har denna lilla vackra dopping setts ett fåtal dagar. En höstobservation: 1 ex i vinterdräkt mellan Sälebådarna och Rågskär 30/9 (MP).

Svarthalsad dopping (2)

Samma dag som svarthakedopping sågs, upptäcktes också denna lite mer ovanliga dopping, ensam, i full sommardräkt. (OW). Dagen därpå sågs 2 ex (JK, BO). Kanske hade den andre varit här också dagen innan?

Storskarv (118)

1/1-31/12

13-4-10 / 21-14-7 / 12-6-5 / 12-10-4

10 ex på en liten kobbe alldeles SV om Rågskår 6/1 (UU), Ute på Risholmen 19 ex 8/1 (MP). 4 ex fiskade i en större vak i NO-delen av Karholmsdammen, som i övrigt blev istäckt till ca 75 procent natten till idag (UU). Sedan enstaka men ökade i mitten av april, 13/4 48 ex Sälébådarna. Ibland var en flock med 10-15 ex ute och fiskade i flock (SF, BA). Följande veckor ökade antalet runt Rågskår, 30/4 158 ex (MP) och 5/5 300 ex (DG, BL). Det finns bara en enda rapport tidigare med lika många skarvar, 31/8 1997 (Bo Brinkhoff). Den 7/5 var antalet nere på 40 ex igen (BK). I slutet av maj blev de runt 5-20 ex, men 25/11 fanns plötsligt 89 ex i Karholmsdammen ca 70 ex födosökte gemensamt med goda resultat (MP).

Rördrom (6)

9-18/2; 28/10-27/12

0-4-0 / 0-0-0 / 0-0-0 / 1-0-1

I februari sågs 1 ex i Syrhåladammens vasskanter, den 12/2 sågs samtidigt ytterligare en i Syrhålakanalerna " en individ stod och lapade sol på västra vassranden. Jag tog en sväng om Syrhålakanalerna och återkom till Syrhåladammen, och tittade ner vid utloppsröret. Då lyfte en Rördrom nära utloppsröret och drog mot SV. Den solande individen stod kvar. (MP) Även 28/10 solade på vassrugg i viken NV om Karholmsudden (MP, KS) och en lyfte 27/12 från pumphusutloppet och drog i riktning mot Karholmsudden (MP).

Häger (167)

1/1-29/12

11-19-20 / 22-23-11 / 14-13-7 / 11-7-9

Mycket pålitlig, alltid där med några exemplar, men inte fler under vårkanten, 1-3 ex till mars då de ökade något, 7 ex vid Vadarstranden 16/3 (MP), och 7 ex på Karholmsudden 15/4 (MP). Den 24/7 ökade antalet 16 ex i Karholmsdammen (MP), därefter 20-28 ex ibland till mitten av oktober, 17/10 23 ex (MP). Årsungar sågs 11/10 2 juv på Vadarstranden, 5 ex på Rågskår och 5 ex i viken på Karholmens sydsida (UU). 6/11 11 ex i Södskärsdammen stod och vilade sig vid det lilla skäret i SO (UU). 5/12 1 ad + 2 juv, stod i det isfria bäckutflödet i Syrhåladammens nordända (UU).

Bivråk (3)

Nordsträckare 2+1 noterade över området 23/5 (TK, MP) men också dagen med 1 ex (MR, LR). En 1K-fågel åt S 25/8 (MP, KS).

Havsörn (6)

14/1-19/2

5-1-0 / 0-0-0 / 0-0-0 / 0-0-0

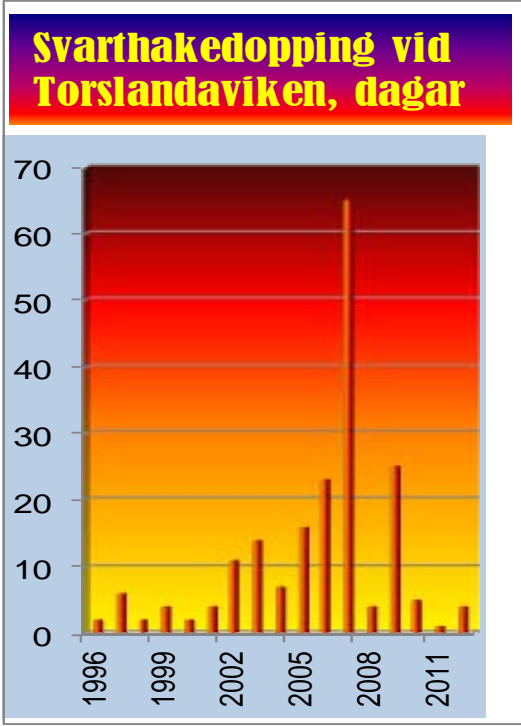
Årets havsörnar följer mönstret: hälften i januari, liten ökning jämfört med tidigare år - men variationer är naturliga i så litet material. 2011 sågs inga örnar alls, inte ens i januari. En i taget men 19/2 sågs 2 mot norr. Osäker på ålder, då obsen gjordes bakom ratten men tror det rörde sig om 1 2k+ och 1 5k+. (MP, SL). Den 25/1 sågs en 5K över Muddret (IS, PK), 3 av dessa anges vara adulta.

Brun kärrhök (63)

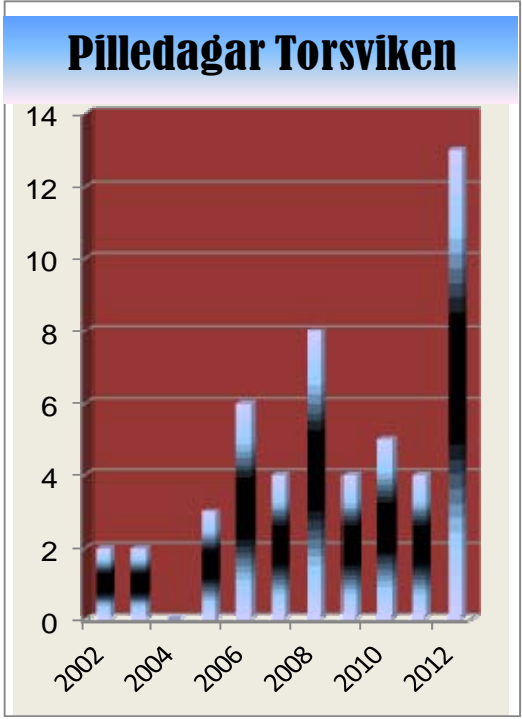
12/4-13/9

0-0-0 / 10-17-10 / 7-13-6 / 0-0-0

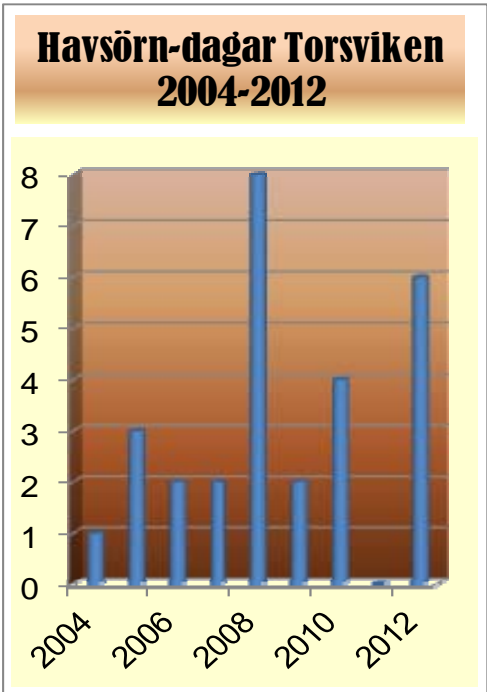
Anländer 12/4 hane sträckte N (CF), 14/4 par åt N (MP). Ankomst med medeldatum 14/4 men stora avsteg vissa år. Ensamma fåglar sågs mest, 99 gånger, par sågs 13 ggr. Åtskilliga observationer

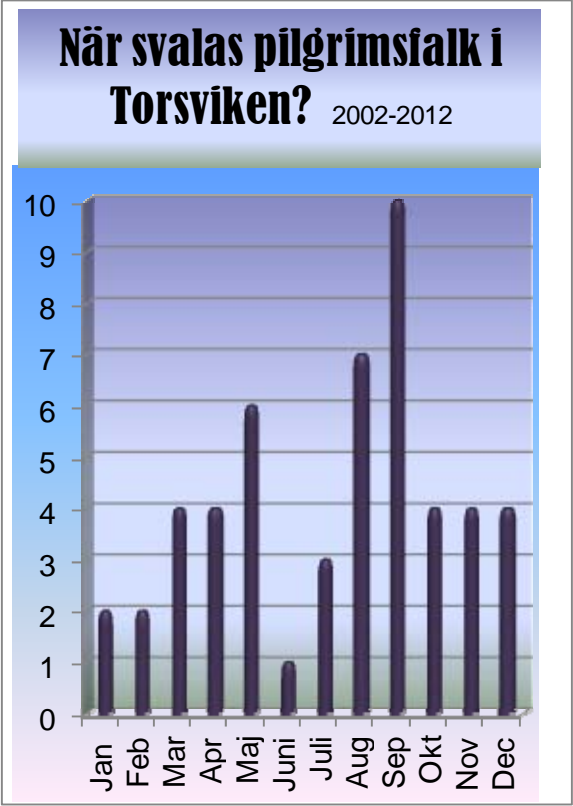
Besöker oss ibland men inte så mycket på senare år. Kan lockas att slå sig ner med lite varsamma insatser i Viken?

Besöker säkert Viken mer än vad vi inser, med Gasklockeparet på närhåll. Håll ögonen öppna...

Allt vanligare på senare år men saknas fortfarande som häckfågel i vårt närområde, vilket kommer att ändras.

...framför allt i augusti/september men tydligen också senare.

hela sommaren, över hela området, några gånger ner i vass i södra Karholmsdammen. Hane och hona sågs lika mycket, 31 resp 37 rapporter, paret 5 gånger. Dock inga tecken på häckning även om de några ggr gick ner i vassen i södra Karholmsdammen 29/4 (MO, MD) och 9/5 (RE, PB). 15/8 sågs 1K (MP, KS), sågs flera gånger, även senare 6/9 med ad hona (MP).

Blå kärrhök (12)

24/1-3/12

3-2-0 / 3-0-0 / 0-2-1 / 0-0-1

Honfärgad fågel vid Mudderdammen i januari in i februari, 12/4 honfärgad på sträck (GG). Åter 17/8, hane vid Vadskär (TJ) samma dag också hona vid Östra Renova (MP). Hane också mitt i vintern 3/12 (CF). Tangerat rekord på antal dagar, förra gången var 2005 med 12 dagar, däremellan mer sällan sedd, följer gnagartoppar i fjällen. April är den månad med flest obsdagar, sedan följer september.

Stäpphök (1)

Adult hane upptäcktes 30/4 över Flatholmen 12:05 där den på låg höjd mobbades av måsar/kråkor. Drog sig sedan något västerut och började skruva rakt över huvudet på mig vid mudderdammen, innan den på ca 100 m höjd drog SO i aktiv flykt ut över hamninloppet (MR).

Duvhök (17)

6/1-27/12

2-3-1 / 2-1-0 / 0-1-1 / 2-2-2

Vanligen noterad flygande förbi, ej sedd 2/5-16/8. Årsungar 27/10 (OW) och 25/11 (CF). Den 9/2 vid Skeppstadsholmen: blev ett väldigt liv på gråkråkor och skator. Smög fram och fick se en duvhök lyfta, med en gråkråka i klorna. Gick ned igen efter ca 25m och fortsatte måltiden (BR).

Sparvhök (48)

10/1-28/11

4-2-3 / 8-3-1 / 0-9-5 / 8-5-0

Ett fåtal vinterobservationer av ensamma fåglar, förbiflygande, 23/3 attackerade en hona en av viporna från Mudderdammen som var uppe och

flög, missade, ingen allvarlig attack. Satte sig sedan i träd vid Karholmsdammens södra vall.. (SF). Nordsträck av 1 ex 19/4 (MO). Sommaruppehåll juni juli, åter i augusti, då ofta med 2-3 ex; 12/8 sågs en 1K jagande (EF). Sydsträck med 3 ex 10/9, 1 ex S 13/9 (SS), par 29/8 (MP). Den sista sågs jaga 28/1 vid Muddret (LP). Av 60 observationer bestämdes 4 till hane, 5 till hona.

Ormvråk (91)

1/1-27/12

11-16-9 / 9-5-1 / 3-7-8 / 4-8-10

Ständigt närvarande vid Viken under vintern, troligen flera men i stort sett alltid rapporterad ensam. Ibland sittande på lyktstolpar, ibland flygande på jaktrunda. Åt på dött rådjur vid Rågskär 11/2 (UU). 27/3 2 ex (JT, ST), 3 ex kretsade 30/4 (MR) och 20/5 4 ex (UU, JM). Rapporterad Östra Renova i maj och juli. Vid Gamla flygfältet 1 ex 3/9 "den mörka individen vi brukar se här" (MP). 5 ex 13/9 förbiflygande (SS) för övrigt 1-2 ex nästan vid varje besök fram till nyår.

Fjällvråk (7)

14/4-14/12

0-0-0 / 2-0-0 / 0-0-0 / 1-1-3

Två vårobservationer av ensamma fåglar 14/4 (TK) och 26/4 (OW). 13/10-14/12 vid några tillfällen bland annat på sydsträck 1 ex, 3/12 sågs 3 ex samtidigt (CF).

Fiskgjuse (70)

30/3-13/9

0-0-1 / 14-19-8 / 9-14-5 / 0-0-0

Daglig besökare vid Viken och kanske skulle några häckningsplattformar kunna locka till bosättning. Först svalad 30/3, det var 2005 som arten bröt "mars-vallen" tidigare alltid anlant i april. Fiskade med framgång minst 16 gånger, 6 åt N, 2 åt Ö med fisk. Den 15/4 mittemot hästholmen kom en upp med en fisk i klorna (ev havsöring) (LP) 21/4 fick en fisk, nåt mörtliknande (DG, BL). Satt ibland på stolpar och spanade. Frampå eftersommaren kom flera hit, 17/8 5 ex 3 höll ihop, 2 jagade ensamma (TJÖ) 20/8 4 ex varav en 1k. Möjligen var de 5 (MP).

Tornfalk (125)

6/1-31/12

14-12-7 / 20-13-5 / 5-5-11 / 12-7-14

Den tan jämförelse mest frekvent förekommande rovfågeln men ingen häckning inom området såvitt känt sedan botten gick ur tornfalkholken på Ardalsberget för några år sedan. Svalad året runt jämnt fördelat, i jan-feb främst vid Muddret, Risholmen och Gamla flygfältet.

Adult hane satt och åt på byte på södra vallen 23/1 (UU). Den 25/1 sågs både hane och hona vid Muddret (SF) och 2/2 flög med litet byte över till Preems område och satte sig (SF). 13/4 och 21/4 observerad vid backsvalornas hög. Under våren och sommaren sedd över hela mrådet, 3/9 hona med 1K Vadskärsudden (MP). Sågs slå en blåmes vid Mudderdammen 12/11 (LP). Den 12/12 försökte en tornfalk fånga berglärkorna men misslyckades (IV). En udda näringsfång den 27/12 då 1 ex snabbade insekter vid Hästholmskanalen på 15-25 meters höjd. (MP, KS). Under sept-dec dominerade observationer vid Muddret, 26 av 67, följt av Gamla flygfältet 13 obsar. Inte en enda sträcknotering av årets 193 svalade.

Stenfalk (8)

6/4-4/10

0-0-0 / 1-0-0 / 0-0-5 / 2-0-0

Årets antal svalade dagar något mer än normalt, medelvärde 2005-2011 5 ex, En sträckande fågel på våren 6/4 vid Flatholmen (EF), övriga på hösten på sträck mest i september, den enligt tidigare rapporter allmännaste månaden: 28 av 63 stenfalkdagar vid Torsviken har varit i september. En 1K vid Mudderdammen 18/9 (DL) och hane slog ängsplärka 4/10 (MP).

Lärkfalk (7)

6/5-27/6

0-0-0 / 0-4-3 / 0-0-0 / 0-0-0

Observationer koncentrerade till senvår/försommar. Vanligen sedd flygande förbi 15/5 kom från golfbana flög lågt över vassen via vadarstranden försvann norrut (LP).

Den 26/6 kom en lärkfalk i full fart i efter en flock starar vid SO-hörnet av Vadskärsudden, försvann bakom buskage på väg söderut efter K-dammens östra kant, någon skrek, troligen någon av stararna??!(SF)

Pilgrimsfalk (13)

16/1-22/12

1-1-0 / 2-4-1 / 0-0-0 / 1-2-1

Åren 2002-2011 har det svalats 3.8 pfalkar/år här vilket gör årets antal till det klart högsta hittills. September har dominerat under perioden men 2012 sågs fler vårfluglar, samtliga åldersrapporterade var 2K. Vanligen snabbt passerande men 6/5 försökte en slå tornfalk, som stack in i buskage och klarade sig. Pilgrimsfalken kunde ses vid tre tillfällen. Fågelskådningens dag. (MP). En adult-tecknad, besökte muddret 22/11 flög sedan i riktning mot Arendalsudden (CF). Vinterobservationer är vanliga; 39% av samtliga 51 dagar med pilgrimsfalk har varit okt-mars.

Vattenrall (21)

28/1-13/12

1-9-0 / 0-0-1 / 0-1-2 / 2-3-2

Syrhåladammen 7/6 lockläten från tre ställen i dammen (MP). Där sågs en 1K sitta putsa sig 25/9 (MP). Hördes i senhösten från Norra Kilen 11/10 (UU), SO-hörnet av K-dammen 4-6/11 (MO, MD, UU) och i SV hörnet 9/11 (HT). Åter till Syrhåladammen i december. Säkert en allmännare fågel än vad som framgår av svalade observationer; med hjälp av bandspelare erhöles svar från 8 ex 25/8 (DL).

Rörhöna (48)

28/1-22/12

1-3-0 / 6-8-3 / 2-11-7 / 4-0-3

Övervintrade: 2 ex i Syrhåladammen vid varmvattensutsläpp 28/1 (BK), samt vid flera tillfällen i februari 1 ex vid pumphuset i västra Karholmsdammen. Notering 11/4 "osäkert hur många par som uppehåller sig i Torslandaviken. 1 par i Södskärsdammen, 1-4 par i Karholmsdammen(?). 1 par i Hästholmskanalen? Max 2 individer sedda samti-

diget i Karholmsdammen dock (OW). Södskärsdammen med en 1K 2/8 (MP), Norra kilen en 1K 10/8 (MP), Syrhåladammen 22/9 8 ex merparten 1K (MP) och 10/10 1 ad + 3 1K (BLI).

Sothöna (116)

1/1-29/12

17-4-5 / 20-18-11 / 9-11-6 / 4-8-3

Den 6/1 20 ex, 11 ex låg utanför Vadarstranden och 9 ex längs södra stranden av Karholmsdammen (UU). Räkningar under våren ger 20-30 ex någon gång, den 3/6 20 ex ca utspridda över hela Karholmsdammen (PB, BBJ, RE). Utanför Vadarstranden vid Norra kilen samlas sedan flera, 31 ex 26/6 men inga ungar (SF), 24/7 rapporteras 1 pulli (MP) och 14/8 2 pulli (MP). Rekordsiffran 41 ex 19/8 (MP) toppte vara från Norra kilen, där sothönsen höll till. Den 1/12 fanns 7 ex kvar, sex höns i nordöstra delen, en ensam i sydöstra (JM).

Trana (2)

Den 7/4 flög 3 ex förbi kretsade långt i öster över raffenerierna (MR). 22/4 str 1 ex åt SO (CF).

Strandskata (57)

11/3-29/7

0-0-11 / 16-16-7 / 7-0-0 / 0-0-0

Ankomst 11/3, 4 ex i Risholmsviken (PL, AW) något tidigare än normalt men sett på drygt tio års sikt varierar ankomstdatum lite hur som helst och tycks styras av vårväder. Sågs i början mest enstaka, 6 ex Mudderdammen 12/3 /RG, BS, SLE). Den 11/4 rastade 45 ex (CF), sågs därfter i lämpliga häckningsmiljöer, ruvande 4/5 vid Mudderdammen (EF) vilket är enda heta indikationen på häckning; spel sågs också vid Rågskär 17/5 (JM, AJ). Fortfarande sträckte nordliga strandskator (?) förbi, 14 ex 18/5 vid Hästholmskanalen (MP). Den 3/6 17 ex över Karholmsdammen åt SV (MP), 14/6 36 ex på Golfbanan (MP). Den 27/6 stod 19 ex på sydsidan av Karholmsdudden. En av fåglarna flaxade med vingarna som om den parade sig med en skymd fågel. (JE, RE). Sedan ensamma fåglar månaden juli ut med en större samling på Karholmsdudden 12/7, 34 ex (HT).

Mindre strandpipare (70)

30/3-6/8

0-0-2 / 23-21-10 / 12-2-0 / 0-0-0

Ankom 30 mars, födosökte på Vadarstranden (MO). Det var det första marsfyndet i Viken. På senare år har den kommit tidigare och tidigare. Tidigast under perioden 2002-2012. Dagen därpå vid Rågskär, 2/4 2 ex vid Vadarstranden flög sedan till Rågskär. (MP). Den 13/4 4 ex vid Rörskär, ljudligt spelande (LP, SK).

Parning sågs, de höll till norr om backsvaleberget. 2 ex 15/4 vid Vadarstranden, ses här på stranden på eftermiddagar och kvällningen (MP). Växlade 21/4 mellan Rörskär och Sälebådarna (skådarstörningar) (MP). 24/4 4 ex, två vid vadarstranden två vid backsvalekoloni, par Östra Renova (CF). Ruvade Rörskär 20/5 (MP), 11/6 varning Västra vallen Muddret (OW), 5/7 3 pulli Mudderdammen Vg (BA). Vissa observationer vid Rågskär, 30/7 3 ex 1K (MP). Vadarstranden 1K 1/8 (BK). Möjlig häckning 4 par Rörskär, Rågskär, Muddret, Ö Renova.

Större strandpipare (59)

11/3-13/9

0-0-14 / 20-13-3 / 8-0-1 / 0-0-0

Lite mer orgelbunden ankomst än den mindre, 2008-09 kom den redan i februari. Detta år sågs 2 ex först komma flygande 11/3 (MP, KS). Sedan följde en del observationer främst vid Vadarstranden (53) och Mudderdammen (31) av 111 rapporter totalt. Också Östra Renova (4), 23/3 stod 1 ex på högsta punkten spelflög ibland (SF). Sågs där senare några gånger, 30/3 ett par Vadarstranden hanen spelflög aktivt över inre delen av viken (MO). Många observationer vid Vadarstranden (53) jagade ibland den mindre arten. 4 ex rapporteras vid Viken 11-24/4 (CF), enda lokal med påvisad häckning Muddret, revirstrid 4/5 (EF) och 4 pulli 19/7 (MP), 21/7 2 1K (MP).

Ljungpipare (19)

24/4-29/9

0-0-0 / 3-0-0 / 6-7-3 / 0-0-0

Med undantag av några friflygande ex endast rapporterad från Muddret, drygt 20 ex 28/4 (OW), 177-2/8 ratsade här upp till 14 ex (MP), 1/8 2 1K (MP).

Enstaka fåglar till 25/8 då 4 1K sågs (MP, KS).
26/9 10 ex också vid Mudder (CF).

Kustpipare (3)

Mudderdammen 10/8 2 ad (MP), 18/9 1 ex (DL)
och 2/10 1 ex (LP), samtliga förbiflygande. Ses
inte varje år, sedan 2005 0-15 dagar, nästan en-
bart i aug och sept.

Tofsvipa (103)

14/1-25/11

1-1-17 / 22-18-8 / 10-12-10 / 2-2-0

1 ex kom förbi åt N 14/1, rapportör kommenterar
Oväntat! (CF), och det var bara andra gången i
Vikens tid, först 20/1 1993 (Stefan Hage). Sträck
kom igång i början av mars; 8/3 bra fart på
retursträcket! passerade i flockar på 3, 22, 31 och
93 ex, samtliga kom över Torslanda Golfbana och
sträckte i sydvästlig riktning ut mot södra
skärgården (MO). Nästa dag fanns dock 8+12
vipor vid Muddret och i Risholmsviken (SF) fram
till 18/3 fanns drygt detta antal i området. Därefter
i snitt 2,8 vipor per besök t o m maj. Muddret blev
sedan artens fasta punkt, spel 24/3 (EW) och
även senare några gånger, ruvande sågs ffg 26/4
2 par (TK), även 6/5 (LP). Varnande 17/5 (JM, AJ)
och 20/5 (JM) och fortfarande 2 ruvande 22/5 (BA,
BN). Inga pull rapporterades dock. Under augusti
och september samlades tofsvipor vid
Södskärsdammen, upp till 55 ex 24/8 (TJ) och vid
Vadarstranden 28 ex 16/8 (IS).

Kustsnäppa (2)

1 ex 18/7 (FB) och 2 ex Vadarstranden 29/7 (SL).
Senast sågs den 29/7 2010 (Peter Hamrén). Dock
tidigare årligen sedd.

Småsnäppa (1)

1 ex 30/7 såg först en liten vadare ligga i gräset
intill den N stranden. Reste sig först när Kanada-
gås betade för nära och gick en liten bit och lade
sig igen. Frisk? (MP) Arten har en flammig före-
komst i Viken, ses inte varje år; senast 5 ex 21-
22/9 2008 (Lena Essedahl). Normalt 1-3 ex, dock
undantag några år på 1990-talet med som mest
97 ex 14/9 1996.

Mosnäppa (9)

1/5-10/8

0-0-0 / 0-6-0 / 0-3-0 / 0-0-0

Ett ex rastade vid Vadarstranden 1-13/5, senare i
maj sågs 2 ex 23/5 (MP). Sågs 6-10/8 vid några
tillfällen med 1 ex på Rågskär (TW, MP, PB).
Följde mönstret från de 178 svalade dagarna se-
dan 1959, där hälften av alla dagar har legat i maj
och 21% i augusti.

Skärnsnäppa (3)

2 ex på skär direkt väster om Hjärtholmen 6/1 och
8/1 (MP). 1 ex 11/3 Knippleskären (MP, KS).

Kärnsnäppa (4)

Vårobs 1 ex 19/4, vinterdräkt, åt söder (JS).

1 ad vid Vadarstranden 5/7 (SF, BA), 9 ad samma
plats 29/7 (MP) och en 1K på Rågskär (MP). Vid
jämförelse med tidigare noteringar är det uppen-
bart att kärnsnäppor minskat - på 1990-talet sågs
vid flera tillfällen flockar på 40-100 ex, nu syns de
mer enstaka.

Brushane (21)

19/4-21/7

0-0-0 / 9-6-5 / 1-0-0 / 0-0-0

Mellan 19/4 och 1/5 fanns 2 ex vid Vadarstranden,
hanar utom de första och sista dagarna då honfär-
gade sågs. Sågs också någon gång på Rågskär.
Den 2/5 blev de 25 rastande, 18 hanar, 7 honor
(SS), minskade sedan, 4/5 9 ex, 5 hane, 4 hona
(MP). Vid några tillfällen sågs 1-4 ex också i juni.
Sista obs 21/7 av en honfärgad brushane (MP).

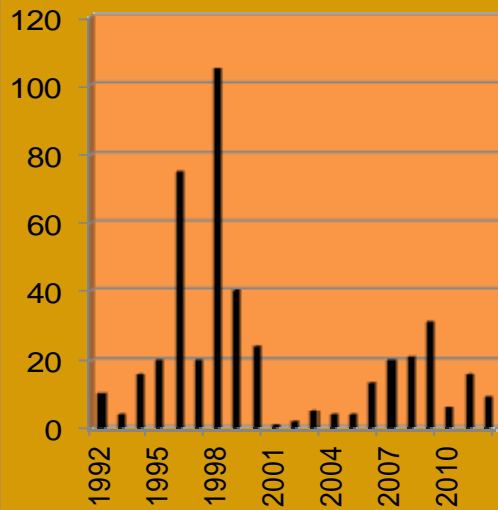
Dvärgbeckasin (10)

2/2-25/11

0-7-0 / 0-1-0 / 0-0-0 / 0-2-0

Den 2/2 upptäcktes en dvärgbeckasin vid bäckut-
flödet i Syrhåladammen (UU, MO). Kvar och sågs
dagligen fram till 10/2 (TK). Lyfte 3/5 en halv me-
ter vid kanten av Mudderdammen (PB). Lyfte på
Östra Renova 18/11 knappt en meter från mig.
Flög tyst och lågt och landade igen efter ca 100m.
Stöttes i samma område 25/11 (CF).

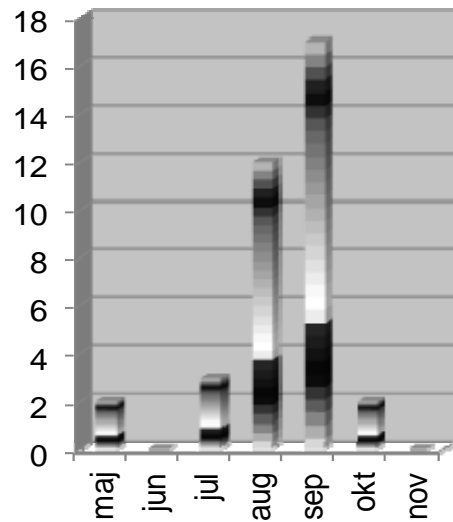
Kärnsnäppa max antal Torsviken

Något samband med den allmänna nergången av arten? Men det är den sydliga arten som minskar.. Och den nordliga passerar. Men Torsviken är ingen vadarlokal. Ännu.

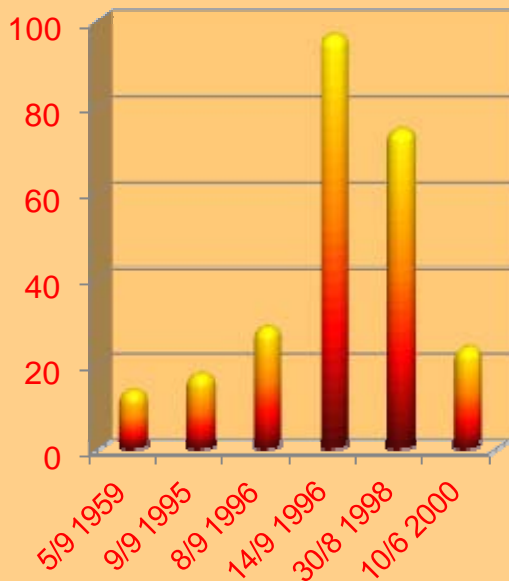
Kustpipare Torsviken

2000-2012, dagar/månad

Klart säsongsbetonad, som synes.

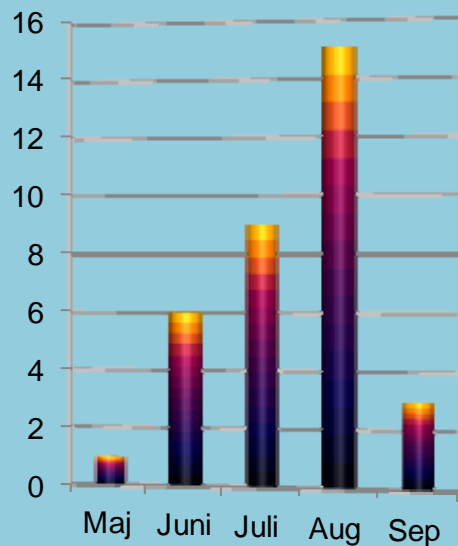
Småsnäppa bautadagar

Det var några år sedan nu, kanske snart dags igen?

SNS-dagar i Torsviken

2002-2012

Kan det verkligen stämma? Är det inte i första hand honor på väg till och från fjällen som vi ser? Tydligt inte - bör vara ungfåglar/hanar.

Enkelbeckasin (30)

28/1-13/12

1-5-2 / 5-1-0 / 1-2-7 / 0-2-4

Sågs i vasskant i Syrhåladammen vid bäckinflödet, fram till 9/2 1e xutom 2/2 då 2 ex (UU, PK). 21/4 störttes 4 ex på Gamla flygfältet (DG, BL). 2 ex upp 4/5 från Muddret när brunhök över (MP) men inget spel hört under hela säsongen. 13/9 6 ex Gamla flygfältet (SS) samt 4 ex 12/11 på Östra Renova (CF) var några av höstens mer talrika förekomster. Från 5/12 sågs åter beckasiner vid utloppet i Syrhåladammen, med som mest 4 ex 8/12 (MP).

Morkulla (5)

2 ex Ardalsberget 26/4 (LR), samt spelflygande 1 ex 2/5 (SS, CF) och Södskärsdammen 4/5 (JN). En kulla flög förbi Östra Renova 4/10 (MP) och sågs 1 ex Risholmen 12/11 (HT).

Myrspov (2)

1 ex str S 2/7 (OW), 1 ex flög över Karholmsdammen kom från golfbanan, tappades vid Karholmsudden.(MP). Antal observationer i samklang med tidigare år, sedan sekelskiftet har de setts 1-2 dagar per år utom några få år.

Småspov (6)

25/4-11/6

0-0-0 / 2-3-1 / 0-0-0 / 0-0-0

Ensamma fåglar sedda på Rågskår eller flygande ute i området - ingen observation vid Vadarstranden. Ganska typiskt, egentligen.

Storspov (23)

18/3-20/8

0-0-1 / 16-1-0 / 2-3-0 / 0-0-0

Vårens första flock med 12 ex rastade vid Mudderdammen 10/4 (GG), sedan följde två veckor 11-24/4 med totalt 600 räknade ex passerande, som mest 17/4 36+70 ex (UU, EW), 18/4 73+40 ex (MP) och 22/4 103 ex (CF), Stannade oftast till en stund vid Vadarstranden. Höstobservationer betydligt färre och fåtaligare, några enstaka fåglar i augusti var de enda.

Drillsnäppa (41)

22/4-11/9

0-0-0 / 5-16-2 / 7-9-2 / 0-0-0

Anländer numera till Viken en vecka tidigare än vid seklets början; med variationer; medeldatum 24 april, detta år kom den första till vadarstranden 22 april (JE).

Därefter sågs 1 ex då och då, spel 30/4 vid Syrhåla kanal och Södskärsdamm (EW) samt på senare plats 3 ex spel 3/5 (HH) och 1 ex 13/5 (EW). Den 18/5 så många som 6 ex, 5 ex stod samtidigt på ett cementfundament i norra delen av K-dammen och 1 ex på den stensatta strandskoningen i NV.. (UU). 31/7 1K vid Vadarstranden (MP).

Skogssnäppa (31)

8/4-19/8

0-0-0 / 14-5-1 / 7-4-0 / 0-0-0

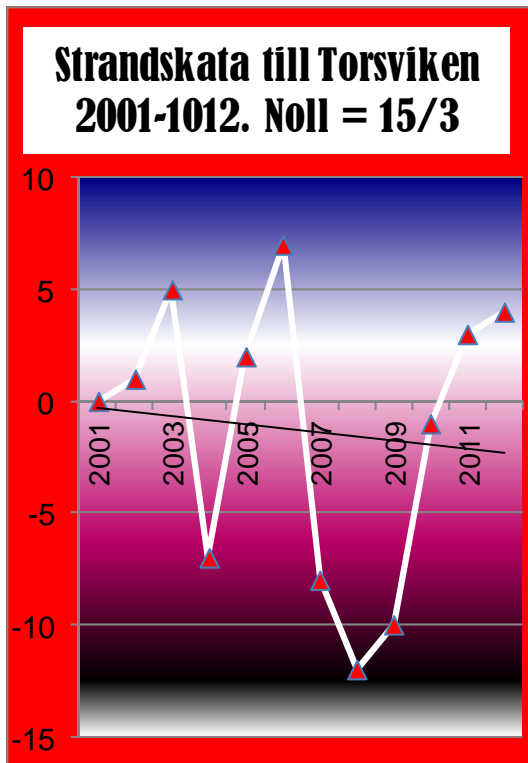
Medeldatum för ankomst år 2000-2011 har varit 8 april, men variationer är stora mellan åren, beroende på ganska få observationer. Trend mot tidigare ankomst, ungefär 2 veckors förskjutning sedan sekelskiftet. Förekom inte i några större antal, som mest 4 ex 21-22/4 vid Vadarstranden (MP, CF), vilket antal också var max under hösten 9/7 (MP). 1K fågel sågs 6/7 (MP).

Svartsnäppa (17)

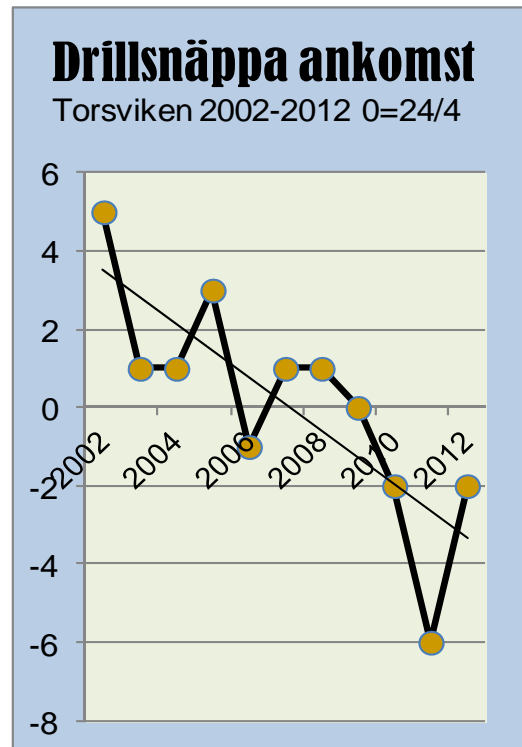
26/4-13/7

0-0-0 / 3-2-11 / 1-0-0 / 0-0-0

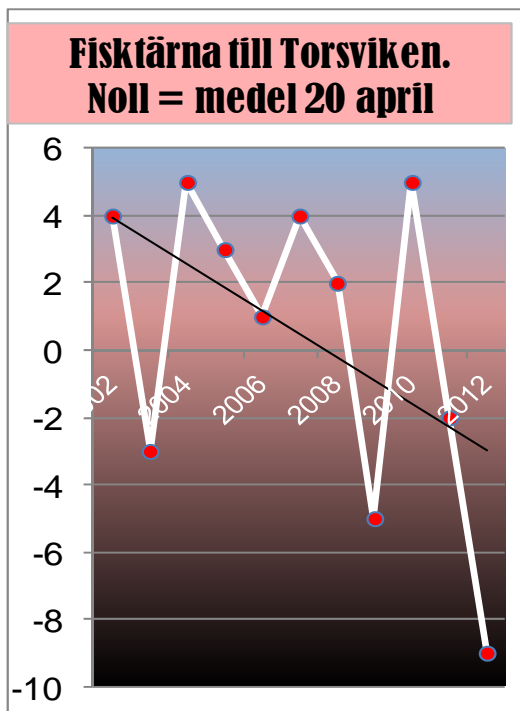
Har sedan 2003 anlant i intervallt 23-27/4 dock vissa vårar passerat utan att ses. Detta år 264, 1 ex på vadarstranden i sommarträkt (CF). Ytterligare några dagar fram till 3/5 med 1-2 ex, sedan uppehåll till 5/6 då honorna åter på väg söderut? 14/6 6 ex (MP) och 18/6 12 ex, även de på Vadarstranden av dem 2 övergång, övriga vackert svarta med en del vita stänk vilket bör indikera honor. Efter en stund flög 9 av dem iväg åt söder (SF). Lokaler: absolut mest sedd vid Vadarstranden, 19 av 45 rapporter, Karholmsdammen 9, Vadskärsudden 7 ggr.

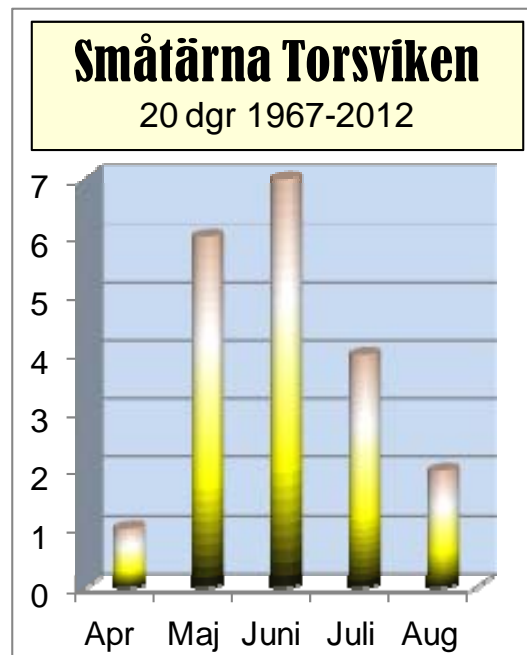
Bryr sig tydligen inte så mycket om att det blir ett varmare klimat, ett stabilt vårtecken 13-15/3.

Drillsnäppan kommer liksom så många andra en vecka tidigare - om det nu inte helt enkelt är en effekt av flitigare skådning... vi får se

Fisktärnan däremot, hen känner av att vi lever i en föränderlig tid; om nu alla tecken stämmer.

Kan finnas tid fortfarande men inte sedd här varje år.

Gluttsnäppa (37)

12/4-26/8

0-0-0 / 12-11-5 / 5-4-0 / 0-0-0

Tidigast ankomst i detta sekel, 12/4 1 ex uppmärksammades på låtet när den kom flygande lågt över backsvalekullen och försvann ut över Karholmsdammen (UU). Den 21/4 5 ex rastade kort på vadarstranden, drog kort efter mot SV (MP). 24/4 hade en glutt stora problem att svälja en fisk (TK). Rastade vanligen vid Vadarstranden, av samtliga lokalangivna lokaler (63) var 49 därifrån. Märkligt är avsaknaden av fåglar senare än augusti; gluttsnäppa har alltid setts också i september; sedan år 2000 finns 99 obsar vid Viken.

Grönbena (27)

29/4-13/9

0-0-0 / 2-12-1 / 9-2-1 / 0-0-0

De första som sågs var ensamma fåglar, 29/4 1 ex (LEN), men snart var de flera: 2/5 7 ex (MO), 4/5 15 ex (MP) och 9/5 12 ex (MP), samtliga vid Vadarstranden. Där har 64% av observationer gjorts. Den 2/7 sågs 7 ex i Torslandaviken (OW), resten av hösten enbart enstaka.

Rödbena (43)

29/3-3/7

0-0-2 / 23-11-6 / 1-0-0 / 0-0-0

Årets observationer gjordes främst vid Vadarstranden (61%) och på Mudderdammen (7%). Några observationer av spelande fåglar gjordes 18-21/4 vid Rågsjär, 29/4 på Karholmsudden (LEN) och 30/4 vid Mudderdammen (MP) samt på ytterligare ospecificerade platser 11/4 och 20/4. Trots detta tycks ingen häckning ha ägt rum detta år, senast häckning konstaterats var 21/6 2009 vid Mudderdammen (Björn Dellming). Sågs enstaka 1-3 ex med undantag av 3/6 då 22 ex sågs vid Vadarstranden (TW, MP).

Smalnäbbad simsnäppa (1)

1 ex vid Vadarstranden 3/6 kl 13:20 (TW). En fågel med ganska matta färger, möjligen en 2k hane rastade på eftermiddagen 3/6, dock blåste det en del så att fjäderdräkten restes lite och mattades av

14:20 (MP). Fint utfärgad i sommardräkt, troligen hona. Den födosökte ute på öppet vatten strax S om lagunen på Vadskärsudden 16:55 (UU). Inte helt årsviss, sågs senast här 3-6/6 2009, och har setts sammanlagt 34 dagar i Viken 1966-2012, närmare hälften av dagarna faktiskt i augusti.

Svarthuvad mås (3)

2 ex str S 29/4 över Torsholmen Uppmärksammas på låtet när de kommer flygande över Karholmsdammen söder om Vadskärsudden. De håller en SSO kurs och flyger in över Rörskär och tappas när de går in bakom Torsholmen (jag står på Torsholmens västra sida) men troligen fortsätter de söderut (SS). En 2K fågel sågs även på kvällen 18/5 och fanns kvar till den 20/5 då den sågs på klipporna på Karholmens SO del vid 1/2 10-tiden (OW). Fynd 2-3 på lokalen, sågs även 30/4 2005 (Stefan Svanberg).

Dvärgmås (19)

23/4-23/5

0-0-0 / 3-16-0 / 0-0-0 / 0-0-0

Årets månad med dvärgmås i Torsviken inleddes 23/4 med 1 ad och 3 2K i dammens södra del (SS). Fortsatte med 1-3 adulta fåglar som sågs till och med 8/5, resten av perioden rapporteras endast 2K-fåglar med 2-3 ex och upp till 7 ex 15-17/5 (PB, MP, JM). Dvärgmåsaarna drog kors och tvärs över vattnet, helt utan respekt för landskapsgränsen (JM).

Skrattmås (64)

1/1-18/11

3-1-9 / 24-17-5 / 1-0-2 / 4-2-0

Sparsam vinterförekomst med som mest 5 ex 20/2 (BR) men efter ens tillsam förvår med något tiotal måsar ökade antalet ordentligt. Med början 10/4 då 6-700 ex letade mat på golfbanan (CF) inleddes en massförekomst utan tidigare motstycke i Vikens historia. 14/4 820 ex Minst! kunde räknas från östra kanten av Karholmsdammen, merparten låg på vattnet i södra delen och nästan samtliga var adulta (MO). Den 17/4 ca 750 ex, födosökte över främst SV-delen av dammen, uppenbarligen tog de för sig av kläckande fjädermyggor (UU).

Den 19/4 1200 ex absolut minimisiffr! De allra flesta utströslade i Karholmsdammen. Vid något tillfälle gick de alla upp i ett enormt, skrånande moln! (JS). 23/4 1500 ex (OW) och rekordet 2000 ex 28/4 Enormt mycket för att vara Torslandaviken (MU). Tidigare maximala förekomst var 800 ex 4/5 2008 i södra Karholmsdammen (SF, BA). Fortfarande 2/5 1700 ex räknades kl 22 då i stort sett samtliga låg på vattnet (SS). Därefter minskade antalet till mer normala 2-300 som mest. 1K fåglar rapporteras först 3/9 och endast med 1 ex! (MP).

Fiskmå (65)

3/1-26/12

9-3-9 / 17-7-4 / 5-1-1 / 4-4-1

Den 10/4 900-1000 ex på Toprslanda golfbana (CF), ett bra stycke över tidigare massrekorden på 500 ex 2/5 1965 (Bo Brinkhoff) och 280 ex 15/4 2011 (Stig Fredriksson). Den 21/4 300 ex uppskattat antal. Minst 150 vid vadarstranden (DG, BL). Massförekomsten kortvarigare än hos skratmåsen men möjligen också här betingad av fjädermygg. Redan 24/4 var antal nere i några tiotal i hela området. Pulli 1 ex i Mudderdammen 4/7 (HT) och 2 1K Karholmsdammen 9/8 (MP). 7 1K rastade på Vadarstranden 1/11 (SF) och 6 1K str S 6/11 (UU). Fåtaliga under hösten med undantag av 22/11 då 172 ex sökte föda på golfbanan (CF).

Silltrut (18)

18/3-12/8

0-0-2 / 10-3-1 / 0-2-0 / 0-0-0

Mest enstaka 1-3 ex men 10/4 11 ex på golfbanan (CF) och 5/5 6 ex i Torslandaviken (DG, BL). Ett exemplar av den atlantiska rasen L f graellsii, ljusmantlad silltrut sågs 10/4 födosökande vid golfbanan (CF).

Gråtrut (51)

1/1-27/12

9-7-3 / 8-5-1 / 3-0-1 / 3-6-5

Närvarade året om i små antal, som mest rapporteras 50 ex 18/4 i Karholmsdammen (ME). Inga tecken på häckning, dock ses 3 1K 3/9 (MP).

Vitvingad trut (1)

Den 15/1 gjorde den vitvingade gästen en avstickare från Göteborgs fiskhamn där den hade upptäckts tidigare på morgonen (EW, KT).

Hittades av Kristian. Stod på ett av Knippleskären, jagades iväg av en ad gråtrut och flög norrut mot Arendal. Tappades tyvärr ganska snabbt. Kanske dyker upp i Fiskhamnen?

Havstrut (96)

4/1-31/12

12-11-15 / 16-11-7 / 7-4-1 / 4-4-4

Under vintern normalt 1-3 ex, den 9/3 16 ad och 6 subad de flesta på isen utanför Rågsjär i flock, men en och annan på kasuner i närheten (SF).

Fyra par häckade: 17/4 Två par häckar på Rågsjär och 1 par på ett av de stora cementfundamenten S om Rågsjär. Med ytterligare 1 par häckande på Vg-sidan av Sälebådarna blir det totalt 4 par i Karholmsdammen. En ruvande fågel sågs på Vg-sidan av Sälebådarna.

Med de 3 paren på Boh-sidan häckar totalt 4 par i Karholmsdammen (UU). Fortfarande 3 par ruvande 6/5 på Rågsjär (MP, NA). Den 28/5 22 ex i norra Karholmsdammen. Gott om föda i viken nu (MP). Den 7/6 sågs 3 pulli som matades av sina föräldrar på ett av cementfundamenten S om Rågsjär (UU). 29/7 2 pulli Karholmsdammen Boh (MP) är enda ytterligare rapport om häckning. Den 25/11 sågs en ad havstut plocka föda från fiskande storskarvar, med mycket goda resultat (MP).

Tretåig mås (3)

Vid Risholmsviken 2 ad 4/1 (JM), en ad Risholmen 5/1 (JS) och 10/1 1 ad vid Mudderdammen fög fram och tillbaka precis utanför stenarna som skiljer muddret från havet (MP). Av samtliga tretåigmåsdagar vid Viken har två infallit iu januari, senast 20/1 2008 med 1 ex (Per Lundgren, Annika Wetterberg)

Småtärna (2)

2 ex i Karholmsdammen 15/5 höll mestadels till i södra delen men gick ner på Sälebådarna vid ett

tillfälle (JH), sågs även dagen därpå då den kom flygande från Karholmsdammen i rät linje mot Risholmsviken på 7-10 m höjd (MP). Har setts 18 dagar 1967-2011, till stor del (2/3) april/maj och i de flesta fall ensamma (14 dagar), annars par.

Silvertärna (8)

25/4-1/8

0-0-0 / 3-4-0 / 0-1-0 / 0-0-0

Den 25/4 sågs 1 ex på sten vid Vadarstranden (PB), kunde sedan beskådas till aftonen och även dagen därpå. Ankomsten var den tidigaste någonsin svalad i Viken, men en graf över ankomsten visar att arten anländer starkt varierande tider olika år. Den 29/4 2 ex i Torslandaviken (DG, BL, HL). Sågs även med 1-2 ex 4 dagar fram till 18/5. 1 ex 1/8 i Karholmsdammen (BK).

Fisktärna (39)

11/4-21/7

0-0-0 / 17-14-4 / 4-0-0 / 0-0-0

Anländer något tidigare än för tio år sedan, 11/4 1 ex (GG), en förskjutning på omkring en vecka med en del variationer. Efter en vecka 18/4 hade 29 ex anlant (SS), därefter varierade antalet omkring 30-50 ex för att kulminera med 120-160 ex i Karholmsdammen. Svårräknade, 27/4 (MP). Därefter 10-30 ex, någon gång lite fler: 50 ex 15/6 (PB). Efter den 21/5 endast några få individer. Från att tidigare år ha givit sig av i början av september har de sista vissa år givit sig av betydligt senare, de två sista åren betydligt tidigare. Detta år svalades inga fisktärnor efter 21 juli då 1 ex sågs (MP).

Kentsk tärna (2)

Den 21/4 flög 1 ex förbi utanför muren vid Muddret (MP) och 24/4 rastade 2 ex vid Viken (JT, SUT).

Sillgrissla (10)

5/1-10/11

3-0-0 / 0-0-0 / 0-0-3 / 3-1-0

I yttre delen av området, Hjärtholmen/Risholmen i januari, 1 ex och 3 ex 5/1 (MP). I september sågs 1 ex i småbåtshamnen, senare under hösten dock mellan Mudderdammen och Hjärtholmen.

Tordmule (23)

4/1-28/1; 11/10-25/12

11-0-0 / 0-0-0 / 0-0-0 / 3-5-4

Flera fynddagar detta år än sammanlagt tidigare år, då det har varit en sällan sedd art här, totalt 16 dagar 1959-2011. Av dessa har 9 dagar infallit i okt-dec, men ingen dag i januari. Helt frånvarande 2008-2010. Många observationer i januari av 1-4 ex, lite färre i senhösten med 1-2 ex, 1K fågel 4/11 (MO) och 5/12 (UU)..

Alkekung (1)

1 ex i Risholmsviken 4/1, Löjligt svår att få syn på. Tryckte sig mot vattenytan och verkade tillbringa nästan all tid dykande, men sågs vid några tillfällen i det relativa lä som den nordvästra delen av viken kunde erbjuda. (MO, SS). Historia vid Viken: svalad 9 dagar 1989-2011, samtliga dagar oktober-december utom en obs i april.

Tamduva (22)

8/1-10/11

7-6-2 / 2-3-1 / 0-0-0 / 0-1-0

En vårfågel vid Viken, sågs endast en gång efter 22/6. Medelantal per obs 2,5 ex, som mest 7 ex 29/1 (DG, BL). Med stor säkerhet en av de mer osvalade arterna.

Skogsduva (4)

Passerade under sträcktiden i mars, ensamma fåglar utom 17/2 då 3 ex sträckte förbi Mudderdammen (TK). Den enda höstobservationen kom 30/9 med 1 ex (OW).

Ringduva (43)

4/1-10/10

4-10-4 / 11-5-3 / 2-0-1 / 3-0-0

Vintertid enstaka, dock tiotalet i januari vid något tillfälle. Hördes först spela 12/2 på Skeppstadsholmen (UU). För övrigt endast en gång ytterligare spelande, 3 ex Flatholmen 25/2 (EW). Annars oftast förbiflygande, 1-3 ex per besök. En sträckobservation 6/10 av 50 ex (UJ, RN).

Turkduva (2)

1 ex kom flygande från Arendal, drog förbi tornet och försvann bort mor Bur 21/4 (DG, BL), 1 ex satt på golfnätet 27/11, flög ut på Karholmen (PG).

Gök (10)

9/5-3/7

0-0-0 / 0-7-2 / 1-0-0 / 0-0-0

Spelande över hela området vid olika tillfällen, 1 ex per dag.

Berguv (58)

6/1-28/12

9-9-4 / 5-13-7 / 3-3-0 / 0-2-3

Sågs vid nästan samtliga tillfällen vid cisterner inne på Preems raffinaderiområde. när de var ute på jakt, ofta på kvällstid. Sågs dock ibland även på morgonen och mitt på dagen. Satt då en kortare stund på en cistern, ofta cistern 106, för att efter några minuter flyga vidare. Sågs även på lyktstolpe vid Hjärtholmsvägen 16/11 (AD), stöttes ur ett träd någonstans i Torslandaviken 20/12 (CF) och sågs uppe på ett av husen vid parkeringen 17/8 (MP). Häckning ägde rum på inhägnat område inom raffet. Vid 8 tillfällen sågs båda individerna i paret.

Hornuggla (1)

3 ex stöttes upp i den lilla dalen mellan golfbanan och Karholmsdammen, nära där båthamnens inhängnad börjar (DG, BL).

Jorduggla (20)

29/1-5/12

0-0-0 / 4-12-1 / 1-0-2 / 0-0-0

Troligtvis en och samma långstannande individ sågs mest vid Mudderdammen 28/4-28/5. Sågs nästintill dagligen, mestadels i anslutning till muddret. Den 20/10 sågs 2 ex lyfte från Vadskärsudden och flög ut över Karholmsdammen med uppvaktande kråkor efter sig (GG).

Tornsvala (38)

6/5-6/9

0-0-0 / 0-14-15 / 5-3-1 / 0-0-0

Sågs ffg 6/5 med 2 ex (MP, NA). Två veckor senare hade antalet sedda över Viken ökat till 180 ex 18/5 (MP), 3/6 600 ex (MP) och som mest 2000-2500 ex 5/6 (MP). Minskade sedan till 500 ex 10/6 (JH). Sedan minskade, de sista sågs 6/9 Sågs födosöka Södskärsdammen (MP).

Göktyta (5)

24/4-8/9

24/4 stöttes strax öster om fågeltornet, varefter den sedan slog till i en trädunge vid Västra Renovadeponin (CF). 2/5 och 27/5 1 ex vid Flatholmen (MP), 7/5 1 ex Torslandaviken (OW), samt 1 ex flög förbi mitt på ängen mot obskullen, Gamla flygfältet 8/9 (MP).

Gröngöling (20)

3/2-27/12

0-6-1 / 2-3-1 / 2-3-0 / 0-0-2

En spelstrof hördes 3/2 vid Skeppstadsholmen (UU). Ytterligare spel hört där vid några senare tillfällen, observationer gjordes också vid Rödjedden, Vadskär och Flatholmen. 3 ex fanns Vadskärsudden 30/7 (MP) och 1 ad + 1K 10/8 (MP).

Spillkråka (14)

2/2-28/12

0-3-1 / 0-0-0 / 0-1-1 / 3-0-5

Noterad på de mest skilda platser främst på vinterhalvåret, alltid ensam. Födosökande på golfbanan 20/10 JG). Har genom åren setts 14 dagar 1964-2011, hälften av dagarna i september-oktober. Då oräknat den individ som övervintrade här 2008-09.

Större hackspett (25)

5/1-17/11

4-9-3 / 1-1-0 / 0-0-1 / 4-2-0

Vintergäst vid Viken, ofta sedd vid fågelmatningar på Skeppstadsholmen, ensam utom 1/2 då där fanns 2 ex (MU). Spelande 23/3 vid Västra Reno-

vadeponin (SF). 1K sedd vid Vadskärsudden 10/9 (MP).

Mindre hackspett (22)

24/1-27/12

1-3-0 / 0-0-0 / 0-2-4 / 2-6-4

Främst sedd under vinterhalvåret, av könsbestämda var 6 hanar, 4 honor. Populära platser var Flatholmen och Mudderdammen, vid senare lokalen sågs den i vassarna 12/12 (MO, SS) och 16/12 (EÅ).

Trädlärka (5)

11/4-10/10

0-0-0 / 2-1-0 / 0-0-0 / 2-0-0

Ensamma fåglar vid några tillfällen under våren, 29/4 flög 1 ex sjungande över hållplatsen Gamla flygplatsen (OW). Över Mudderdammen 3/10 (HT) och 10/10 (BLI). Har svalats 58 dagar vid Viken, ganska jämnt fördelat med toppar i mars och september men också i maj och juli, 9-10 dagar i vardera månaden. Medeldatum för våren 11 april, för hösten 18 september.

Sånglärka (132)

19/2-21/12

0-7-21 / 22-23-14 / 13-9-13 / 9-0-1

En handfull i februari höll till på Mudderdammen och Gamla flygfältet, som mest 6 ex 24/2 flög förbi Syrhåladammen (OB). Den 26/2 sträck av 8 ex N (JM), 9/3 209 ex Flock lyfte vid Mudderdammen, landade lite längre bort, lite senare var en lärka uppe och provade på en liten sång framför mig men insåg att vädret inte var det bästa (SF). Från slutet av mars - maj rapporteras sång från Gamla flygfältet (19 rapporter), Muddret (34), Rörskär (23), Vadskärsudden (23) och Renovadeponier (11).

Från samtliga dessa platser svalas i medeltal 1,5 sångfågel, med undantag av Renova med 3,5 ex. Arten häckar: en unge sågs 27/6 vid Muddret (JE, RE). En med föda i näbb vid Muddret 25/9 visar också på detta (MP). Antal par är svårt att uttala sig om, möjligen 1-2 par på varje ovan nämnd lokal. Sång fortsatte in på sommaren, senast vid Muddret 14/7 (TJ).

Flera rapporter anger 15-20 par i lämplig biotop men anger ingen lokal vilket kraftigt minskar uppgiftens värde. Sågs mest vid Muddret men också vid Renovadeponier som dock inte besöktes lika ofta. Den 23/9 50 e vid Östra Renova, Minst, kul med så stor flock! (CF) och 12 ex Gamla flygfältet 29/9 (MP). Minskade sedan, oktober ut med någon handfull, ett vinterfynd av 1 ex 21/12 stöttes mitt på Östra Renovadeponin (CF).

Berglärka (36)

8/11-28/12

0-0-0 / 0-0-0 / 0-0-0 / 0-17-19

2 ex 8/11 vid Mudderdammen (PK, IS), 4 ad och 1 1K mitt på Muddret. På lerig yta och på yta med lågt gräs (BK, TW). Resten av året fanns 5 ex vid Mudderdammen men sågs 21/12 vid bana 11 på Torslanda golfbana (CF). Dag därpå vid modellflyget (ML, MJ). Avslutade året på golfbanan 28/12 flög mellan 11:e och 12:e hålet och försvann ca 200 m från klubbhuset (NG). Flög sedan vid 11:50 -tiden i riktning mot småbåtshamnen (CF).

Backsvala (65)

12/4-13/9

0-0-0 / 14-22-10 / 9-7-3 / 0-0-0

Anlände 12/4 med 1 ex (MJ), vilket är omkring tre veckor tidigare än 1998. Sedan Det dröjde till slutet av månaden innan boplatser togs i bruk. Antal ökade till beräknat 100 ex 4/5 (PLY) och 150 ex 7/5 (OW). Resten av våren sågs 30-50 ex, med mycket stor aktivitet av att mata ungarna 16/6 (LP). Den 5/7 tycktes vara på väg att överge sitt berg, kanske alltför perforerat. Svalor flög in i cirka 20 bohål. Borde vara fullt med ungar i boöppningar (SF). Den 19/8 300 ex (OW)men efter den 10/9 sågs enbart några få ett par dagar.

Ladusvala (55)

14/4-22/10

0-0-0 / 12-20-6 / 4-5-6 / 2-0-0

Enstaka under april ökade i området i början av maj, 100 ex 4/5 (PLY) och 9/5 lite vågad uppskattning 600-1200 individer.(MP), 16/5 400 ex över muddret och Karholmsdammens södra del (PB). 500 ex 17/5 (JM). Ebbade sedan ut, några kvar i

oktober där tidigare arten svalats 4 dagar 1979-2011, 4 ex 2/10 (MP) och 1 ex sträckte S 22/10 (HT) vilket är det senaste någon ladusvala svalats härstades. Medel maj 93 ex, juni 3 och juli 6 ex/obs.

Hussvala (46)

21/4-12/9

0-0-0 / 8-17-9 / 7-4-1 / 0-0-0

Betydligt färre än ladusvalor vid Viken, max 80 ex 11/5 (MP). 10 ex samlade lera i vattenpöl vid P-plats Södkärnsdammen 5/7 vilket tycktes lite sent (SF). Medel i maj 22 ex, juni 5, och juli 7 ex per obs.

Trädpiplärka (30)

24/4-10/10

0-0-0 / 5-8-2 / 1-8-5 / 1-0-0

Premiärpipen kom 24/4 sträckande över Östra Renova (CF), dagarna efteråt sågs enstaka fåglar och noterades sång vid Rödjeliden 28-29/4 (LN, JS). Noterad i detta område Vadskär-Renova med en fågel/dag till 17/6, därefter lucka till 10/8 då 10 ex str S (EW, OB). Då och då 2-5 ex rastande Flath, Vadskärsudden, 9/9 6 ex Muddret (MP). De sista 2 ex 10/10 vid Muddret (BLI). Det var tredje oktoberfynd här, tidigare sågs 2/10 2009 (Magnus Persson) och 8/10 2009 (Hans-Erik Hermansson).

Ängspiplärka (106)

10/1-3/12

9-3-13 / 26-12-4 / 2-4-15 / 12-4-2

Några svalade då och då vintertiden, Mudderdammen fram till mitten av mars, max 7 ex 22/1 (BK). Den 18/3 några vid Gamla flygfältet, en sjöng (MP), 23/4 sång också vid Muddret (MP). Enstaka fåglar, undantag 31 ex 6/4 (MP). Sång av flera under våren vid Gamla flygfältet, Renova Ö och Mudderdammen men även Vadskärsudden. 60 rastade vid Gamla flygfältet 24-25/4 (MP), Fåglar med mat sågs 18/5 Muddret (UU) och 18/6 Gamla flygf (SF). På Renova Ö sågs 5 pulli 4/6 (SS). Antal byggdes upp igen, i sept/okt rastade hundratals på Muddret och Gamla flygfältet, även

sträckande 29/9 240 åt S 10:20-11:15 (MP). 30 ex på Muddret 16/10 (TW), därefter enbart enstaka.

Rödstrupig piplärka (6)

31/8-26/9

1 ex stöttes i NV Mudderdammen drog ut mot mitten av deponin i den bevuxna kanten. Cirklade flera varv runt mig efter uppfloget. Den 8-11/9 rastade 1-2 ex vid Mudderdammen. Förbiflygande vid Södkärnsdammen 23/9 (MP) och siste lockade vid Muddret 26/9, Hördes locka flera gånger, sällskapade med ett 40-tal ängspiplärkor (CF).

Skärpiplärka (5)

1 ex sjöng vid Mudderdammen 15/4 (TK), därefter svalad på hösten 31/8-25/11, alla gånger vid Muddret, 1 ex utom 4/10 då 2 ex (MP).

Gulärta (77)

23/4-19/9

0-0-0 / 7-25-21 / 9-10-5 / 0-0-0

Alltsedan 2002 har första ex av arten rapporterats 20-29/4 vilken trend bröts 2009 med 15/4 och 2010 med 7/4. Detta år blev en återgång till tidigare ankomsttider: 23/4 sågs 2 ex Gamla flygfältet (SS), sedan enstaka/parvis på olika platser tills 4/5 då 25 ex rapporteras vid Mudderdammen "troligen många nordliga" (EW) samt Karholmsdammen (JN). Nordliga också 1/5 Muddret (MP). 3 ex i flock på 13 ex Gamla flygfältet 11/5 (MP) och ett par Torsholmen 26/5 (BR). Senare sågs oroliga och matande fåglar vid Torslanda golfbana 13/6 gick en runda i de SÖ delarna. 14 ex, undra hur många par här finns? (MP), Gamla flygfältet 23/6 I två revir mellan modellflyget och obskullen (MP), Vadskärsudden 25-26/6 (TK, SF), Mudderdammen Vg 14/7 10 ex 2 matade (TJ). Höstansamlingar vid Mudderdammen 17/8 120 ex (MP), 60 ex 31/8 och 9/9 (MP), samt 25 ex 13/9 (SS).

Alltsedan 2002 har första ex av arten rapporterats 20-29/4 vilken trend bröts 2009 med 15/4 och 2010 med 7/4. Detta år blev en återgång till tidigare ankomsttider:

Forsärla (1)

Enda observation för året 22/9 då 1 ex sträckte över Östra Renovadeponin (JH). Följer mönstret i det att nu 28 av 51 obsdagar ligger i september. På senare år endast sedd någon gång, nedgång från 2000-talet.

Sädesärla (66)

26/3-2/12

0-0-3 / 22-12-8 / 6-3-8 / 3-0-1

Anlände som de brukar numera isista veckan i mars, enstaka sågs ibland något tiotal men den 16/4 minst 50 ex Karholmsdammen. Födosökte överallt i dammen efter kläckta fjädermygg, såg ett tiotal ryttla samtidigt över vattnet (MP). Vadskärsudden 19/4 20 ex (HT) och 21/4 35 ex vardera vid Gamla flygfältet + en massa här och där, men en stor flock precis på modellflygslandningsbanan (DG, BL) och lika många vid Muddret (DG, BL).

I slutet av månaden en del ospecificerade uppgifter med 20-30 ex, sedan mest enstaka dock 18 ex Vadskärsudden 9/5 (MP). Enda indikation på häckning 3/6 då ett par varnade N om modellflyget (UU). Enstaka sågs dock födosökande på en del Impliga platser men onga nyss utflugna ungar rapporterade. Under hösten vid Muddret 20 ex 12/8 (MP), 20 ex 10/9 (MR) och 20 ex 10/9 (SS). Lokalens första decemberobservation 2/12 då 1 ex flög förbi Risholmsviken, V stranden (PL, AW).

Sidensvans (8)

9/2; 1/11-25/12

0-1-0 / 0-0-0 / 0-0-0 / 0-4-3

Vid Skeppstadsholmen 9 ex 9/2, därefter inga förän under senhösten då som mest cirka 100 ex sågs 4/11 (CF), 30-50 ex vid Muddret 24-25/11 (RE, JE) och 20-30 ex lite varstans 22-25/12 (ML, MJ).

Gärdsmyg (54)

8/1-27/12

7-10-7 / 11-5-1 / 0-0-0 / 3-4-6

Vinterfågel, bland annat 10/1 i vassen på nordöstra delen av Mudderdammen Vg (UU), vid Pumphuset

4/2 (MP) och hördes i slånbuskaget i norra delen av Karholmen 16/2 (UU). Första sång 22/3 Karholmen (MR), därefter 17 obs av solosjungande fåglar, dock 28/4 2 ex Karholmen (TK). Den 3/6 fanns en upprörd varandne i aspdungen söder om odellflyget (UU) men detta var också den sista obsen på exakt 4 månader - under sommaren ej alls noterad här. Då åter, vid Muddret med höstsång (MP). Under höstmånader ibland 5 ex rapporterat bl a 12/12 från Mudderdammen Vg (MO, SS).

Järnsparv (35)

14/1-12/12

4-1-1 / 11-4-1 / 0-0-6 / 6-0-1

Januariobsar vid Mudderdammen 14/1 (OB, PB, PH), pumphuset 15/1 (EW, KT) och vid Mudderdammen Boh 27-28/1(UU) där den också sågs 16/2 (GG). Sjöng ffg 24/3 Karholmen (MP, KS) där 1 ex sjöng 16/4 i aspdungen nära modellflyget (UU). Sångobservationer 18 fram till 13/6 mest Karholmen-Gamla Flygfältet med något undantag. Sedan paus, ingen rapport förrän 19/9-28/10 med 1-5 ex på skilda ställen. Midvinterobs igen 12/12 i buskarna intill pumphuset (MO). Nionde decemberfynd för lokalen, senast 30/12 2009 (David Lundgren). .

Rödhake (46)

5/1-5/12

10-4-2 / 14-2-0 / 0-0-0 / 4-7-3

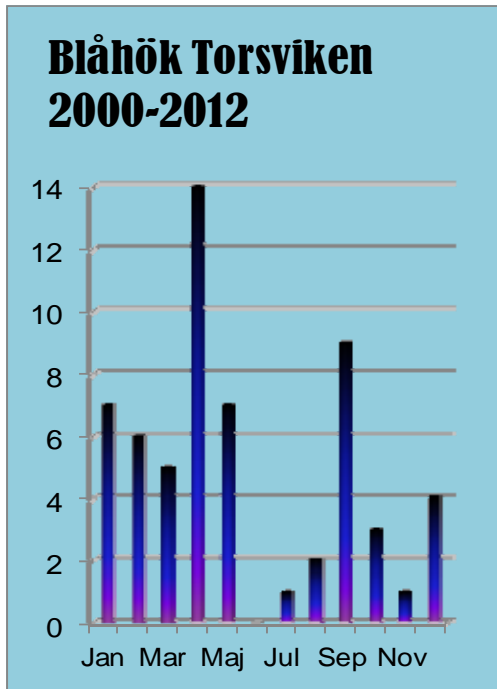
En inte ovanligt förekommande vinterfågel här, mest enstaka men minst 5 ex varav 2 besökte fågelmatningar på Skeppstadsholmen 3/2 (UU). Sång ffg 6/4 Karholmen (EW), sångare hördes fram till 20/5 vid ytterligare 11 tillfällen av dessa 8 vid Karholmen. Därefter samma totala frånvaro som för andra småfåglar, åter 3/10 5 ex Karholmsdammen Vg (MP). 7 ex räknade i Torslandaviken 24/11 (OW), för övrigt enstaka. 1 ex sjöng 6/11 i området mellan Vadskärsudden och Södskärsdammen (UU).

Näktergal (33)

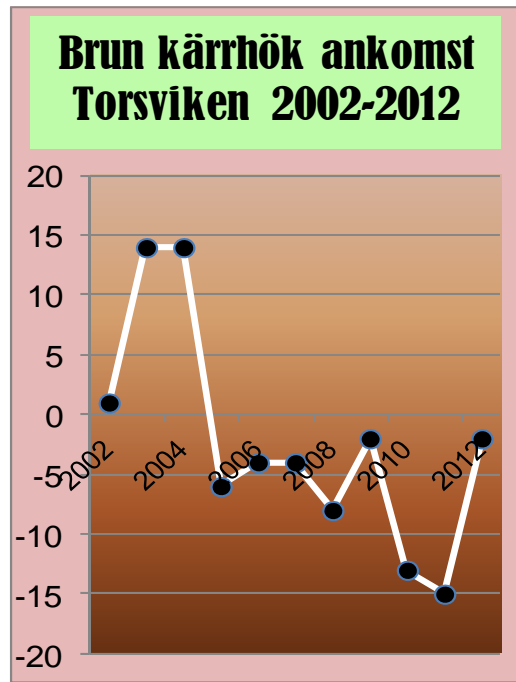
7/5-7/7

0-0-0 / 0-19-12 / 2-0-0 / 0-0-0

Totlt 17 sjungande hanar om maximiantal sjung-

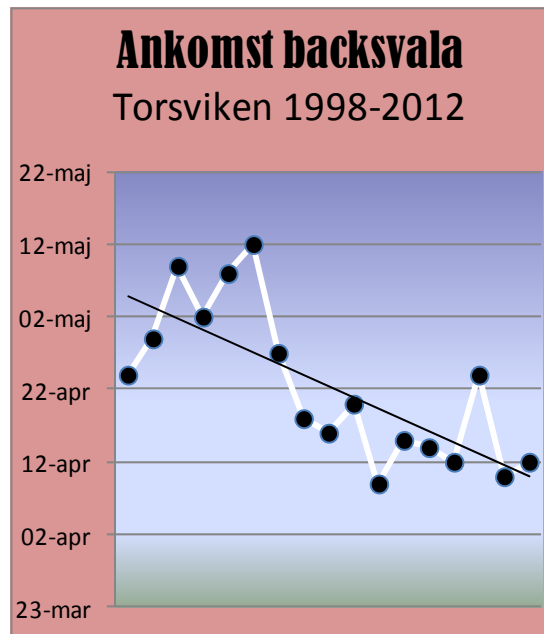
Under april, maj (!) och september passerar hälften av Vikens blåhök, vilket kan vara bra att veta ibland.

Säger väl inte så mycket mer än den numera anländer ungefär en vecka före medeldatum som är 14 april. Några tidiga extremvärden (få reports?) förrycker hela schemat.

Trots att arten har en del fasta tillhåll i trakten ses den inte så påfallande ofta, ganska jämnt fördelat över året.

Påfallande förskjutning åt tidigare ankomster för en av Vikens karaktärsarter. Dramatisk förändring på tre veckor men sett sedan 2005 är skillnaden ungefär en vecka...

ande vid olika tillfällen adderas.
Gamla flygfält 2 sj 21/5 (MP, KS)
Hästholmskanal 1 sj 20/5 (MP)
Karholmen 2 sj 23/5 (UU)
Mudderdammen Boh 2 sj 16/5 (TK)
Mudderdammen Vg 1 sj 12/6 (TK)
Risholmen 3 sj 28/5 (BA, BN)
Syrhåladammen 1 sj 17/5 (JM, AJ)
Södskärsdammen 1 sj 20/5 (JM)
Torsholmen 2 sj 13/5 (EW)
Vadskärsuden 2 sj 10/6 (JH)
Upprörd varnande fågel vid pumphuset Gamla flygfältet 2/7 är enda tecknet på häckning. (OW)

Blåhake (5)

30/4-10/9

Satt och varnade flitigt i östra delen på lagunen (lilla udden) 30/4 (MP). 1/5 1 ex strax NO om Mudderdammskryssat. Snäppte några ggr, men kunde inte ses så bra. Verkade som törnsångarna irriterade sig på blåhaken, då de smackade samtidigt och jagade iväg ned i terrängen (MP). 2/5 1 ex SÖ viken. Födosökte i övergången mellan rörvass och slänt på södra delen av viken. mycket svårjobbade och kunde inte helt fastställas. möjligen samma individ som igår ca 40 m från platsen.

Enorma mängder med insekter i gräs och vassytter. (MP). Den 13/5 1 ex satt i det stora ensamma buskaget ute på fältet ungefär i höjd med grinden/stängslet, N om modellflyget. Sjöng ganska länge, det var på sången den upptäcktes (EW). Den 10/9 1 ex stöttes nere i buskagen och drog sig upp mot skogen NO. Mycket insekter på Vadskärsuden NO (MP).

Svart rödstjärt (4)

Honfärgad fågel vid backsvalehögen Rörskar 17/4 (HT), samma plats 21/4 (BR) samt 1 ex sjöng vid Ardalsberget 1/5 (MP). En höstobservation 29/9 vid golfbanan i nässlor på vällen mot flygfältet (ML).

Rödstjärt (13)

24/4-23/9

0-0-0 / 2-5-0 / 0-2-4 / 0-0-0

Ensamma fåglar, de som blev könsbestämda var hanar, men lite fler 23/9 rastande 8 ex 23/9 (MP).

Buskskvätta (44)

24/4-5/10

0-0-0 / 2-11-2 / 4-10-11 / 4-0-0

Första obs av 2 ex på Gamla flygfältet 24/4 (LP). Det var en fortsättning på att arten anländer allt tidigare också här; på drygt tio år kommer första fågel tio dagar tidigare. Två utflugna ungar vid Gamla flygfältet 15/5 (MO), par vid Östra Renova 4/6 (SS), enstaka observationer under häcknings-tid vid Mudderdammen men inga ungar, dock 20 ex där 14/7 (TJ). 1 Kfåglar vid Rörskar 26/8 (MP). Stor mängd 26/8 totalt 75 ex Under eftermiddagen sågs 25-30 ex på västra- och östra renovadeponin, därtill 25-30 ex på gamla flygfältet och slutligen 25-30 ex på mudderdammen. Siffran åtminstone 75 ex är den högst rapporterade vid Svalan gällande Gbg-området. (CF). Antal minskade sedan tills den siste sågs 5/10 vid Gamla flygfältet (SS).

Svarthakad buskskvätta (6)

12-16/4 ; 13/6

Den hittades av Göran Gustavsson vid backsvalekullen 12/4 kl 12:50. Den var sedan stationär i området mellan nämnda kulle och Hjärtholmsvägen SO-O därom med förkärlek för en större rishög 50-100 m SO om backsvalekullen men var vid ett tillfälle O om Hjärtholmsv (UU). Där fanns den kvar hela obstiden, rapporterades som 2K hona, 13/4 som ad på Torsholmen (TK). Svalades av 42 män och 17 kvinnor, totalt 59 pers. Ytterligare en obs av 2K+ hane 13/6 stöttes runt i de SÖ delarna av golfare på banan. Svår att komma nära, men kom hyfsat nära i svackan vid gamla flyghamnsfundamentet (MP).

Stenskvätta (57)

12/4-4/10

0-0-0 / 13-18-2 / 6-3-12 / 3-0-0

1-2 hane rapporterad ofta vid Rörskär, först 24/4 par vid Gamla flygfältet (OB). Den 1/5 rastade 15 ex (CF), 3/5 7 ex Vadskär (HT) och 3/5 6 ex Muddret (CF). Första 1K-fågel vid Södskärsdammen 27/6 (RE), 22/7 även en 1K Gamla flygfältet (MP). Där ökade antal udner hösten, 22 ex 19/9 (MP), samtidigt 19 ex på Östra Renova räknade från Obskullen på Gamla Flygfältet, kunde räkna på ca 25-35 procent av ytan, där man nyligen slagit all beväxtlighet på hela deponin (MP). Den 12/4 1 ex på Östra Renovadeponin av rasen leucorhoa, Trevligt! Den uppehöll sig centralt på deponin, bilder finns www.christerfalt.com (CF).

Ringtrast (3)

21-23/4

Den 21/4 sågs en hona vid pölen nedanför tornet i kohagen. Sedan hittades hanen lite närmre vägen. Båda två drog runt i området, och var uppe vid tornet en gång. Kvar när vi lämnade tornet vid ca. 08:00 (DC, BL). Kvar dagen därpå och sågs senast 23/4 (SS, CF).

Totalt sedd 15 dagar 2001-1012, 10 av dessa i april. Årlig sedan 2009, med 2-3 dag/år.

Koltrast (58)

4/1-27/12

10-9-4 / 10-8-3 / 3-0-0 / 5-2-4

Visar samma förekomst som tidigare undersökta år, ses fram till maj, därefter med mycket få observationer till oktober.. och detta år inga alls augusti-september. Sjungande fåglar Vadskärsuddan 23/3 (SF) fram till pumphuset 3/7 (IS) och fågel med mat i näbben 16/5 vid Mudderdammen (TK) antyder att arten är häckfågel men med få par. Mycket enstaka förekomst under hösten med två markanta undantag: 27/10 och 24/11 då 20-25 ex rapporteras från Torslandaviken (OW).

Björktrast (51)

4/1-29/12

7-7-3 / 5-2-0 / 0-0-2 / 10-9-6

Inne i städerna är numera björktrast en allmän häckfågel men inte i Torsviken. Mitt i vinter 20 ex 14/1 (BB) och 30 ex 20/2 (SF) vid Gamla flygfältet, en flock med 37 ex vid fågeltornet (SS, MP) och en enda sång av arten vid Vadskärsudden 20/5 (HW). Sedan var det uppehåll till i oktober då hundratals sträckte förbi, bland annat 600 ex vid Flatholmen 28/10 (MP, KS) och 300 ex 4/11 (MO, MD). Därefter mindre flockar med 20-40 ex ibland, 40 ex 25/11 muddret (PN, JJ, PW) och slutligen 60 ex på golfbanan 29/12 (BS, BJ, FÅ).

Taltrast (44)

3/2-4/11

0-1-0 / 16-7-0 / 0-3-7 / 9-1-0

Observationen 3/2 gjordes strax sydväst om branten på Karholmen, mellan golfbanan och Karholsdammens sydvästhörn. (SS) Detta är första vinterobservationen av arten här, 40 dagar tidigare än den näst tidigaste 15/3 2009.

Ankom därefter 8/4 - ankomsten har varierat, på senare år har den kommit till Viken allt senare, stick i stäv med alla trender. Sång hördes från början 12/4 vid Vadskärsudden (HT), därefter lite varstans men hälften av 20 sångobsar gjordes vid Karholmen. Sist 20/5 vid Ardalsberget (JM). Höstobservationer 28/9 12 ex Flatholmen (MP) och 2/10 16 ex Gamla flygfältet (MP). Sista svalade obs av 1 ex 4/11 vid Södskärsdammen (MO, MD) var den femte novemberdito vid Viken.

Rödvingetrast (12)

11/4-18/11

0-0-0 / 5-0-0 / 0-0-1 / 5-1-0

Sång av ensam fågel vid Karholmen 21/4 (DG, BL) samt vid Torslandaviken 22/4 (CF). Höstförekomst 20 ex Torsviken 21/10 (OW) och cirka 80 ex Flatholmen 28/10 (MP).

Dubbeltrast (5)

21/3- 17/10

0-0-1 / 2-0-0 / 1-0-0 / 1-0-0

Enstaka vårfåglar, 1-2 ex som mest 2+2 ex vid Gamla Flygfältet/Karholmen 21/4 (DG, BL). 1 ex mitt i somamren 29/7 (MP) och 4 ex vid Obskullen Gamla flygfältet 17/10 (MP).

Gräshoppssångare (1)

1 ex sjöng vid Gamla flygfältet norr om Obskullen på morgonen den 21/5 (MP). Tredje året på rad med en observation; senaste "stora" året var 2009 med 15 dagar.

Sävsångare (8)

30/4-19/7

0-0-0 / 1-5-1 / 1-0-0 / 0-0-0

En sjungande i vassen utanför pumphuset vid Karholmsdammen och samma morgon sjöng i vassen på södra sidan av Södskärsdammen 30/4 (EW, MR). De första har tidigare anlant några år sista dagarna i april men vanligen kommer de . Senare fåtaliga sångobservationer ägde rum på skilda platser, vid Syrhålakanalen, Mudderdammen och Vadarstranden.

Kärrsångare (20)

21/5-23/6

0-0-0 / 0-6-14 / 0-0-0 / 0-0-0

Årets första svalade kärrsångare sjöng vid Gamla flygfältet direkt syd om modellflyget 21/5 (MP, KS). Den 8/6 sjöng 2 ex id Flatholmen, 2 vid Syrhålakanalen, en direkt N Syrhåladammen, en i östra änden av modellflygbanan och en vid pumphuset. Möjligen en till mitt i mellan, en i SV Karholmen (MP). Även sjungande vid Renovadeponi nere vid P-platsen nära väg 155 10/6 (JH), samt 13/6 Sporadisk sång golfbanan i svackan, SÖ. Möjligen 2 sjungande ex. (MP).

Rörsångare (58)

21/4-13/10

0-0-0 / 2-24-13 / 12-5-1 / 1-0-0

Det finns en hel del rörsångare i Torslandaviksområdet. Inventeringar skulle kunna göras samlat en natt, men sångaktivitet beror bland annat på vädret och någon samlad massinventering gjordes inte heller i år.

Dock gjorde Magnus Persson en översiktlig inventering under tiden 28/5-7/6, då räknades 45 sjungande hanar in vid dammarna, bl a 7 ex vid Vadskärs-udden 3/6 och 6 ex vid Mudderdammen. Sång hördes även så sent som 1/8 vid Vadskärs-udden (BK) och Vadarstranden (MO). Inte den lättaste fågel att konstera häckning på, men 10/8 hördes utflugna ungar vid Vadskärsudden (EW, OB). Den 13/10 sågs 1 ex (OW), inte den senast sedda här men sedan 1997 har tidigare endast 6 ex setts i oktober.

Härmsångare (10)

20/5-26/8

0-0-0 / 0-5-3 / 0-2-0 / 0-0-0

Vart tar man vägen om man vill se härmsångare i Torslandaviken? Av 220 besökare 2012 var det 6 personer som lyckades med detta konststycke; man ska veta vart man tar vägen. Rödjeliden, Torsholmen och Karholmen och Ardalsberget är trädbevuxna vilket är bra. Man bör också kunna sången, 5 av svalarna har angivit att fågel sjöng. Slumpen kan spela in; 30/5 sjöng 1 ex nedanför parkeringen till Vadskärsudden (MP). Alltid en fågel utom 26/5, 2 ex (OW).

Ärtsångare (23)

29/4-26/8

0-0-0 / 2-14-3 / 1-3-0 / 0-0-0

Ärtsångare trivs i den lite karga miljö som finns i stora delar av Torslandareservatet, torra buskmarker mer eller mindre kala. Adderas sångare på olika lokaler blir det 13 par, möjligt minimum. Flatholmen (2 sångare), Vadskärsudden (2), Karholmen (2), Mudderdamm (2), Ardalsberget (1), Risholmen (1), Syrhåladammen (2) och Torsholmen (1) är de viktigaste lokalerna. Inget konkret häckningsfynd.

Törnsångare (55)

30/4-26/9

0-0-0 / 1-24-17 / 6-5-2 / 0-0-0

Fler observationer än ärtsångare, svårt att beräkna populationen. Elon Wismen gjorde en inventering av stora delar av området 13/5, gav 27 sjungande hanar. Jan Mogol gjorde en inventering av östra deln 20/5 och fick 15 hanar. Adderas antalet som sjöng på de olika lokalerna = 39 hanar. Då har uppenbara extrema värden förbisett och viss hyfsning gjorts. (Ardbg 1, Flath 4, G:a flyg 3, Hästh 2, Karh 2, Karhdm 2, Mudd 5, Rörs 3, Syrhd 1, Syrkh 2, Söd 1, Torsh 3, Golf 2, Vadsk 5, Reno 3). Inte är detta lätt, helhetsinventering lockar. Häckning bör ha förekommit, upprörd hona vid svalhögen 28/6 (HH), ad med mat 14/7 vid Muddret (TJ) och en 1K på Vadskärsudden 12/8 (EF).

Trädgårdssångare (26)

8/5-25/8

0-0-0 / 0-14-9 / 2-1-0 / 0-0-0

Med samma kanske något diskutabla metod som de andra sångarna erhålls 8-10 sjungande hanar i området, ett par vardera Flath, G:a flyg, Mudd, Torsho, Golf, Vadsk och möjligen 3 Karholm. Inga häckningskriterier utöver sången.

Svarthätta (44)

18/4-27/10

0-0-0 / 0-12-19 / 3-2-6 / 2-0-0

Genom att addera rimliga antal/lokal erhålles minst 14 hanar som sjöng, Ard 2, Flath 3, G:a flyg 2, Karh 3, Söd 1, Torsh 1, Vadsk 2. Karholmen var populärast med 21 rapporter, sedan kom Flatholmen 13 och Vadskärsudden 12.

Grönsångare (3)

Noterad tre gånger: 28/4 med sporadisk sång vid Ardalsberget (MP), 3/5 1 ex letande mat i buskagen öst om modellflyget (MP) och slutligen sång vid Flatholmen 16/5 (MP).

Gransångare (69)

24/3-24/11

0-0-5 / 23-19-6 / 2-3-4 / 6-1-0

Noteras numera flera dagar än lövsångare vilket beror på dess mer utsträckta vistelse. Sett till svalade observationer maj-augusti finns obetydlig skillnad. Sammanräkning av sångare ger 15 ex, hälften av antal lövsångare. Ardbg 3, Flath 2, G:a flyg 1, Karh 3, Mudd 1, Rödje 1, Torsh 1, Vadsk 1, Syr 2. Sena förekomster av gransångare av ras tristis rapporterades 24/11 (OW) och 3/12 (CF).

Lövsångare (45)

17/4-30/9

0-0-0 / 13-14-8 / 4-4-2 / 0-0-0

Snabbräkning på olika lokaler ger 30 sjungande hanar, med tydlig osäkerhet. Då har endast Ardbg 2, Flath 4, G:a flyg 2, Karh 6, Rödje 3, Rörs 3, Torsh 3, Vadsk 5, V Renova 1 utnyttjats. Vadskärsudden var mest svalad, 29 rapporter. De skattingar som bara anger Torslandaviken varierar mellan 10-25 ex.

Kungsfågel (7)

22/3-12/12

0-0-2 / 1-0-0 / 0-0-1 / 1-1-1

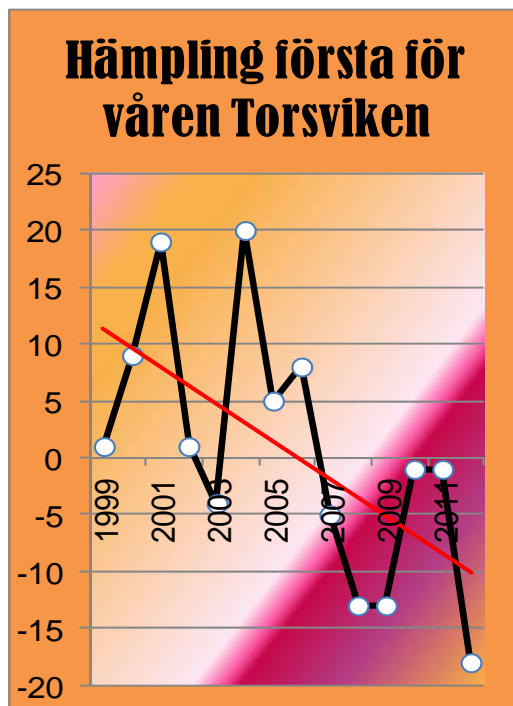
Några marsobservationer bland annat 24/3 då två av varandra oberoende observatörer såg 5 resp 2 ex vid Karholmen med blåmesar (MP, KS) och Flatholmen (EW). Därefter åter i september då en observation gjordes per månad vid Skeppstads, Södskår och Karholmen.

Grå flugsnappare (4)

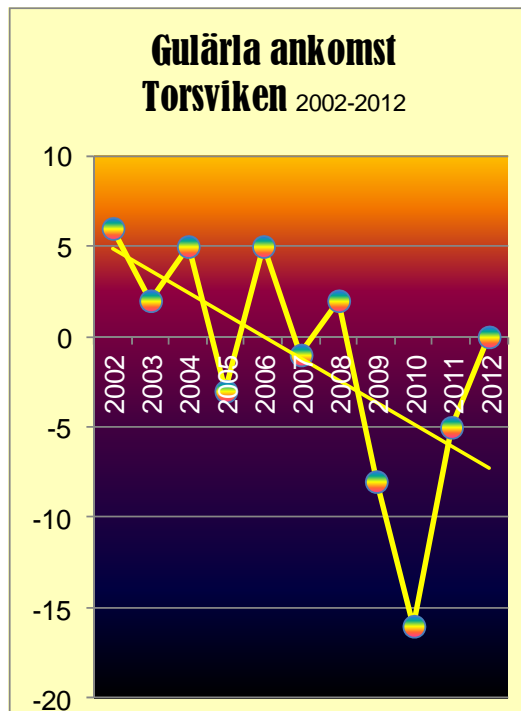
Ensam fågel svalad Karholmen 5/5 (GG), Flatholmen 23/5 MP, Vadskär 10/8 (MP) och Flatholmen 20/8 (MP).

Svartvit flugsnappare (1)

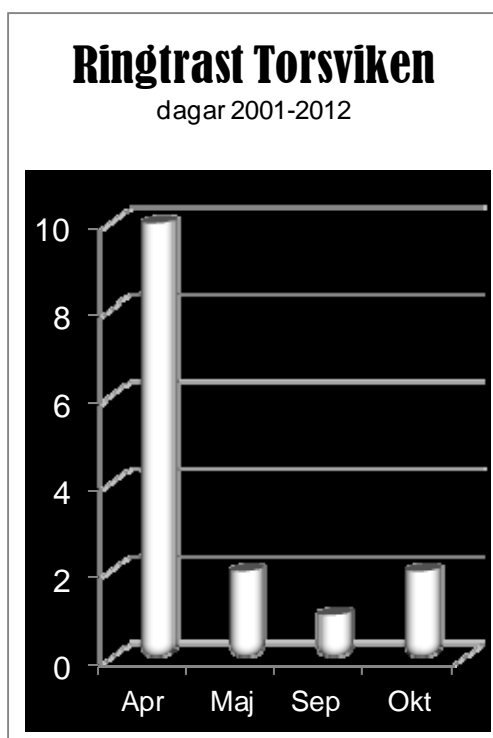
Endast en svalad observatio av denna den elfte allmännaste fågeln i Sverige (1 400 000 par) enligt den nya Fåglarna i Sverige - antal och utbredning. Kan ha sin orsak i dn näst intill totala avsaknaden av hålkträäd och fågelholkar. Det var den 20/8 som en honfärgad fågel sågs vid Flatholmen (MP).

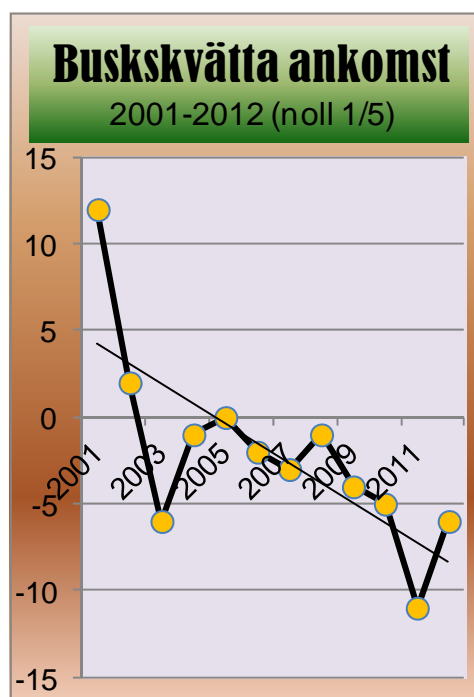
Får nog göra om diagram infoga den väsentliga uppgiften att 0 = 27/3. Första sedda varierar stort.

Medeldatum = noll 21 april. Ankom för några decennier sedan omkring 1/5, numera väsentligt tidigare.

En art som med all sannolikhet är allmännare här än vad som är bekant... 1-3 ggr/år och inte alla år.

En av områdets häckfåglar som nu tycks komma tidigare än tillförne.

Skäggmes (23)

28/1-28/12

2-7-0 / 0-0-1 / 0-0-0 / 1-7-5

Sågs och/eller hördes under början av året vid Syrhåladammen, några gånger vid Syrhålakanalen. Den 10/2 4 hanar + 2 honor, födosökte i vassvippor i kanalens östligaste del S om Syrhåladammen och Hjärtholmsvägen (UU, FP). En udda observation gjordes vid Vadarstranden 4/5 då 2 ex kom rakt över Vadskärsudden och flög söderut (IS). Försvann sedan (in i vassen i raffets område?) och uppenbarade sig först 27/10 med 1 ex vid Syrhåladammen (OW), nu letade de sig snabbt ut till Vadskärsudden och sågs även vid Mudderdammen.

Den 4/11 sågs 9 ex till i vassen vid Karholmsdammens SO hörn. En stund senare flög de iväg i så kallad högflykt och försvann i riktning mot Södskärsdammen (CF). Den 3/12 sågs vid Syrhålakanalen en flock bestående av 8 hanar och 4 honor (MO). Den 8/12 fanns troligen två flockar med skäggmes i viken, en vid Syrhåladammen/-kanalen (hördes) och en på 6 ex vid Mudderdammen (MP).

Stjärtmes (10)

5/1-28/11

1-0-1 / 0-0-0 / 0-0-1 / 0-7-0

Sågs flera gånger vid Flatholmen/Rörskär, bland annat 13/11 i kanten av Södskärsdammen (LEN) och 24/11 Flatholmen minst 7 ex (JE). Medeltal vid observationer 5 ex, max 9 ex.

Entita (8)

8/1-8/3

1-6-1 / 0-0-0 / 0-0-0 / 0-0-0

Denna art ses nästan aldrig i "den egentliga Torslandaviken", de flesta sågs på området Skeppstadsholmen bortom båthamnen. Enda observation där utanför på Ardalsberget 8/1 (BJ, DS, FÅ, JB). Ensamma fåglar men vid några tillfällen parvis, sannolikt samma individer - detta är fåglar som stannar där de är.

Tofsmes (1)

En fågel kom med mat i näbben vid Ardalsberget västra delen, över vägen som går upp från NV Södskärsdammen. (MP)

Svartmes (3)

Vid Skeppstadsholmen sågs 1 ex vid en fågelmatning 12/2 och 23/2 (MU, UU), dessutom en födosökande vid Karholmen 19/9 (MP).

Blåmes (59)

1/1-28/12

10-8-3 / 7-5-1 / 2-1-0 / 9-8-5

Sågs under vintern vid Risholmsviken 8 ex 15/1 (OBW, KW), samt vid fågelmatning Skeppstadsholmen med 10 ex 23/2 (UU). Sång vid Karholmen 25/2 (EW), G:a flygfältet 4/4 På västra sidan av Fågeltornskullen (UU) och Vadskärsudden 20/5 (HW) var de enda sångarna, boplatser saknas. Den 27/3 sågs 2 ex i blommande aspar - arten är intresserad av pollen och sägs ibland möjligen kunna pollinera vissa träd (SF, BA). Större mängder vid Mudderdammen på hösten, 50 ex 12/10 i två flockar. Fler individer kunde ses på Flatholmen (MP).

Den 4/11 15 ex på Flatholmen (MO, MD). Den 1/12 18 ex vid Muddret (TJO).

Talgoxe (50)

4/1-27/12

8-10-2 / 8-6-3 / 2-0-0 / 5-4-2

Vinterförekomst då och då lite fler, 10 ex Vadskärsudden 4/1 (JM), Rörskär 7 ex 10/1 (MR), desutom vid fågelmatning Skeppstadsholmen 3/2 (UU). Första sång 25/2 vid Karholmen (EW) följdes snart av flera, totalt svalas 14 sångtillfällen. Vid P-plats för Vadskär upprörd talgoxe 23/3 (SF) och 11/6 4 utflugna ungar där (PB), 16/6 ad med föda vid Gamla flygfältet (TK). Vid Karholmsdammens pumphus 2 1K 3/7 (IS). Tyde på häckning vid Viken även om det bara rör sig om några få par.

Nötväcka (3)

Ardalsberget 8/1 (BJ, DS, FÅ, JB), karholmen sång 27/3 (SF, BA) och locklåte vid Flatholmen 22/9 "Hörs sällan ute på Flatholmen". (MP).

Trädkrypare (1)

1 ex letade mat på Skeppstadsholmen 17/2 (BK). Utvidgningen av rapportområde Torslandaviken med denna lokal har inneburit att denna art nu ses årligen - tidigare fynd var 5 fynd totalt.

Sommargylling (1)

Flöjtade några minuter strax efter 7-tiden den 11/6 vid Torsholmen (OW). Inte tidigare rapporterad från Torslandaviken, alltså en av årets fyra nya arter.

Törnskata (20)

15/5-21/10

0-0-0 / 0-9-1 / 2-7-0 / 1-0-0

Ett par vid Flatholmen 22/5 (BA, BN) där också senare sågs hane och 2 1K-fåglar 20/8 (MP). Vid Gamla flygfältet sågs 31/7 hona och en 1K, även 9/8 (MP). Vid Mudderdammen 1K 12/8 (MP). En sen observation av en 1K fågel gjordes vid Syrhåladammen 21/10 (OW), så sent har aldrig en törnskata setts i rapportområdet, än mindre vid Viken.

Varfågel (49)

5/1-11/4; 30/9-28/12

13-13-8 / 2-0-0 / 0-0-1 / 2-5-5

Sågs vid upprepade tillfällen under vinterhalvåret, vid flest tillfällen vid Mudderdammen (21 av 76 rapporter) och Flatholmen (15). Vid ett tillfälle sågs 2 ex samtidigt 22/1 satt 300 m ifrån varandra vid Karholmsdammen/Vg (LJ). Vid några andra gånger sågs 2 ex på olika platser men på olika tider, 16/3 Gamla flygfältet och Flatholmen (MP).

Nötskrika (2)

Denna vid Viken så ovanliga gäst sågs flyga förbi Rödjeliden 17/8 (MP) och sågs också 2 ex 1/11 (SF).

Skata (56)

1/1-31/12

9-10-4 / 9-5-2 / 4-0-0 / 4-5-4

Minst 25 ex 25/1 kl 16:10, har trol övernattningsplats nära pumphuset på norra sidan av Karholmen (MO). Den 2/2 anlände minst 40 ex till buskagen och aspdungen i norra delen av Karholmen för senare övernattnings någonstans på holmen (UU). 20/2 kl 16:15-45 fanns 97 ex vid buskage på Karholmen, cirka 30 ex i buskage väster om modellflyg, 16:32 strömmade 46 ex in glest från Torslandahället, 16:36 kom ytterligare 21 ex. Uppenbarligen på väg till gemensamt nattkvarter. Ingen häckning påträffad i området.

Kaja (33)

1/1-27/11

5-4-2 / 6-6-3 / 0-0-0 / 3-4-0

Företer en stor säsongsvariation med totl frånvaro under sommarmånaderna, sågs ej 28/6-9/10. På vinterhalvåret mest sedd flyga förbi till övernattningsplatser: 100 ex 11/2 över Södsjär (UU) och 175 ex 17/11 kl 15:40 (CP). Dock inom området också troligen rastade, 20/2 kl 15:45 125 ex på Golfbanan (SF). Där kunde de också ses 4/5 35 ex (MO, SS). 1 ex samlade mat till ungar vid Södsjärsdammen 22/6 (TK).

Råka (10)

19/2-5/10

0-1-0 / 5-3-0 / 0-0-0 / 1-0-0

Ensamma fåglar, men 10/4 5 adulta på golfbanan (CF). Under april in i maj sågs en 2K då och då, den 2/5 en ad och en 2K tillsammans (PH, JH). Enda höstobs 4 ad vid Gamla flygfältet 5/10 (SS).

Kråka (86)

1/1-31/12

13-14-6 / 14-9-5 / 3-0-1 / 6-10-4

Vanligen begränsat till något tiotal i området, men 11/2 räknades 48 ex på Rågsjär och på isen nära ett dött rådjur som låg på isen alldeles SO om Rågsjär (UU). Den 20/2 fanns cirka 150 ex på Torslanda golfbana (SF). En flock på 20 ex höll till på Rågsjär 17/4. Försöker de plundra ejderbon?

(UU). Kråkorna har ett bo i träden mot Mudderdammen vg. Har svårt att avgöra hur många ungar det är i boet, men det lät förfärliga idag 25/5 när de tiggde mat (MP). Cirka 45 ex Flatholmen 27/12 (UU). Troligen årlig häckfågel men endast svalad 4 år tidigare sedan 1982 (använt bo Syrhälakanalen 10/6 1982, Peter Strandvik)

Svartkråka (6)

En svartkråka höll till med gråkråkor och kajor vid Gamla flygfältet, men sågs också vid Mudderdammen och Rörskår.

Korp (39)

4/1-27/12

8-4-0 / 11-7-1 / 0-2-0 / 3-1-2

Förbiflygande ensamma fåglar i nära hälften av observationerna, men kunde undantagsvis gå ner: 2 ex satt 11/2 på Rågskär i närheten av ett dött rådjur som låg på isen SO om skäret (UU). Som mest 4 ex Ardalsberget 15/1 (JM), 4 ex 25/6 förbi Vadskärsudden (TK) och 6 ex 25/10 (BA, BN).

Stare (80)

3/1-29/12

13-9-5 / 6-9-10 / 7-2-2 / 7-5-5

Sågs mitt i vintern runt Gamla flygfältet och golfbanan, vanligen 50-75 ex, som mest cirka 110 ex i en flock 13/1, födosökte på golfbanans greener (UU). Vid Mudderdammen flög 100 ex förbi 19/2 (CF) och vid Gamla flygfältet två flockar 50 + 60 ex 19/2 (MP).. Samlingsplats för årets 1K-fåglar: 2/6 125 ex (OW), 23/6 320 ex (MP). Kvar in i hösten, fortfarande 22/1 103 ex på golfbanan (CF).

Gråsparv (12)

10/1-1/12

1-6-1 / 1-1-0 / 0-0-1 / 0-0-1

Gråsparv finns inte i den egentliga Torsviken, utan får sökas i kolonierna på Skeppstadsholmen. Där sågs enstaka, max 10 ex 12/2 (MU). På hösten lite utflykter, golfbanan 20 ex 29/9 (MP) och Muddret 3 ex 1/12 (TJO).

Pilfink (32)

12/2-1/12

0-3-0 / 9-7-3 / 4-1-3 / 0-1-1

Många observationer under april-maj vid en stor rishög på Torsholmen nära backsvaleberget med 5-10 ex. Ibland på andra håll, 17/4 Vadskärsudden 1 ex satt ensam tjuvtrade i fläderbuske på södra vallen till den lilla grusplanen S om Vadskärsudden (UU). Åter till riset i juli men mest på Gamla flygfältet 40 ex 31/7 (MP), 8 ex 14/9 (MP).

Bofink (35)

16/3-24/11

0-0-6 / 13-6-3 / 0-0-2 / 3-2-0

Den 16/3 30+60 ex vid Muddret (MP) men sedan endast svalad enstaka under våren, sång vid Östra Renova, Karholmen, Vadskärsudden, Skeppstadsholmen, Torsholmen senast 21/5 - därefter i stort sett osedd vid Viken fram till september. Häckfågel? 160 ex str S 29/9 samtidigt som 120 ex sågs på golfbanan (MP). 23 ex vid Muddret 4/10 (MP), sedan enstaka och inga i december. Obest bo- bergfink sträckte 640 ex S 20/10 vid Karholmsdammen (GG).

Bergfink (5)

19/4 1 ex på Gamla flygfältet (MP), fö höstobservationer 29/9-21/10 av solofåglar. 16/11 13 ex förbi vid Södskärsdammen (JK, BO).

Grönfink (77)

1/1-27/12

11-15-8 / 11-3-5 / 3-0-2 / 5-8-6

Väl representerad året om dock mer sällan på sommaren, hälften av gånger svalad med 1-2 ex. Några gånger flera: 23 ex 20/1 20 ex (ML), 29/1 (DG, BL), 20/2 14 ex Skeppstad (BR), 25/10 22 ex (BA, BN) och sedan årets rekordflock 55 ex på Flatholmen 18/11 (EW).

Steglits (66)

15/1-16/12

1-2-5 / 12-3-1 / 6-4-7 / 13-10-2

Torsviken är ett bra ställe att se denna vackra fågel på, ser man till lokalerna på rapporter leder Mudderdammen (13 rapporter), Gamla flygfältet (10) och Vadskär (7). Att Torslandaviken också anges som lokal (23) ger i sammanhanget föga vägledning.

Vanligen 1-2 ex men Skeppsstadsholmen 19/2 6 ex (CF). Sång vid Gamla flygfältet 28/4 (TK), där sågs 23/6 2 1K (MP) och 28 ex 14/9 (MP). 8 ex Vadskär 12/8 (EF) och 15 ex Torsholmen 20/10 (GG) sågs samma dag som 14 ex vid Hjärtholmen (MLB), 10 ex Flatholmen 9/11 (TW).

Grönsiska (15)

12/2-24/11

0-4-1 / 2-0-0 / 0-0-2 / 5-1-0

Mest förbiflygande i små grupper, ofta 1-2 ex, 12/3 15 ex Flatholmen (MP), 21/10 10 ex Muddret (TW) och 23/10 12 ex Södskår (JK, BO).

Hämpling (101)

8/1-2/12

1-0-11 / 23-20-8 / 7-8-11 / 7-0-1

8/1 10 ex flög över, (CJ, JSJ, LN, TN), trots att detta inte är en vinterfågel, har endast svalats 2 gånger i rapportområde Göteborg tidigare och aldrig vid Viken. Vårflyttare anlände 9/3 4 ex (MP), tidigast någonsin svalad - förra rekord här var 14/3. Sedan 1999 har svalad ankomst sjunkit med 20 dagar. Huvudmängderna kom 22/4, sågs sedan vid Gamla flygfältet som mest 13 ex 2/4 (MP), med fr a vid Östra Renova med 25-60 ex 12-24/4 (TW, ML, CF, IS).

Sång vid Flatholmen, Ardalsberget, G:a flygfältet, Rödjeliden och Muddret, men endast få gånger och inga konkreta belägg för häckning. Ökade från sommaren, 15/7-31/8 60-110 ex Muddret, 20-50 ex Gamla flygfältet, lite färre i september. Den 2/12 sågs 5 ex vid Syrhålakanalen, första decemberfynd här och sågs i rapportområdet senast i denna månad 5/12 1965 (CG Cederlund).

Vinterhämppling (50)

6/1-29/4; 3/10-14/12

5-9-4 / 8-0-0 / 0-0-0 / 9-12-3

Under vårvinter 10-20 ex vid Muddret 18-21/2, dessutom 3 ex vid Södskärsdammen. Enstaka i april vid Östra Renova, med hämpplingar.

En udda kombination 21/4 då 4 ex sågs i flock med sädesärlor (DG, BL).

Åter i början av oktober, 10 ex Södskår 20/10 (GG) och 30 ex Muddret 21-31/10 (TW, HT) även 10 ex 11-14/12 (IL, HZ). Dessutom några ospecade förekomster på 30-50 ex under hösten.

Gråsiska (71)

5/1-21/11

17-8-2 / 12-10-4 / 4-4-1 / 3-6-0

Sågs vid Mudderdammen med 10-20 ex fram till mars, delvis påhejad av snösiskan där. Sedan svalad från diverse andra lokaler, Vadskär dominerade, 1-3 ex. Sång Ö Renova, Ardalsberget, Karholmen och Rörskär samt ofta Vadskärsudden. Brunsiskor rapporteras enstaka med sång från samma lokaler. En upprörd varnande vid Karholmen 28/5 (MP) är enda indikation på häckning.

Snösiska (11)

10/1-19/2

4-7-0 / 0-0-0 / 0-0-0 / 0-0-0

En 2K höll till tillsammans med gråsiskor oftast vid Mudderdammen men gjorde någon gång avstickare till Skeppstadsholmen. Har sedan sekelskifte svalats vartannat år, senast jan 2009.

Mindre korsnäbb (5)

26/2-21/10

Sjungande fågel vid Ardalsberget 26/2 (JM), för övrigt förbiflygande med 1-11 från 29/7 och framåt.

Större korsnäbb (1)

1 ex drog runt vid Gamla flygfältet i ca 20 minuter 2/10 flitigt lockande (MP).

Rosenfink (1)

Hane hördes sjunga 21/5 vid Flatholmen kl 07:25 (MP, KS). Tolfte gången sedan 2003, i maj (6 dagar), juni (2), juli (1) och augusti (2).

Domherre (1)

Sedan sekelskiftet noterad 1-2 dagar/år, åren 2010-2011 betydligt flera, detta år åter till fåtal; en gång 29/7 flög över Vadskärsudden (MP)

Stenknäck (1)

1 ex Karholmen 25/1 (MO). Fynd numro 16 sedan år 2000.

Lappsparv (3)

Förflygande Gamla flygfältet 31/3 (OB), 23/4 (SS) och 2/10 (MP). Passerar årligen, vanligen sedd vid Mudderdammen, har svalats 38 dagar 1960-2011 med optimum 14 april och 22 september.

Snösparv (13)

10/1-21/12

1-0-1 / 0-0-0 / 0-0-0 / 0-8-3

I stort sett uteslutande sedda vid Mudderdammen, 2-45 ex i början av året, mot slutet av året lika få utom 13/11 då cirka 30 ex sågs. Sällskapade ibland med berglärkor.

Gulsparv (61)

2/2-8/12

0-4-3 / 8-15-5 / 5-2-9 / 7-2-1

Sjungande fågel främst vid Gamla flygfältet, Karholmen, Vadskärsudden och Flatholmen, 1K-ågel vid Gamla flygfältet 23/6 (MP) och 9/7 (MP). Gamla flygfältet besöktes 29/9 av 80 ex och 2/10 av 53 ex (MP). 20 ex kvar 5/10 (SS).

Säv sparv (129)

9/1-28/12

5-3-12 / 23-20-11 / 10-7-12 / 11-7-8

Många flitiga inventerare har avrit ute, dock var för sig. När högsta antal adderas ger det 29 hanar sjungande, att ses som ett minimum för beståndet. (Syrhålakanal 8/4 1 sj (MP), Syrhåladm 30/4 1 sj (EW), Vadsjär 21/4 4 sj (DG), Vadarstr 21/4 2 sj (DG), G:a flygf 21/4 4 sj (MP), Rörskär 24/4 1 sj (LP), Mudderdm Vg 6/5 4 sj (MP), Mudderdm Boh 16/5 2 sj (TK), KarholmsdmBoh 21/5 4 sj (MP), Karholmen pumph-SVvik 28/5 6 sj (MP).)

Trots detta ansevärd bestånd hittades inga hon men en 1K sågs 24/7 vid Gamla flygfältet (MP). Vid Mudderdammen 15 ex 13/9 (SS) och 10 ex 5/10 (SS). 16 ex 28/12 ovanligt högt antal för årstiden! De födosökte tillsammans i vassen vid SO-delen av K-dammen (CF).